

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 27.10.2010
COM(2010) 608 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Ceļā uz aktu par vienoto tirgu

Par augsti konkurētspējīgu tirgus sociālo ekonomiku

50 priekšlikumi, lai uzlabotu mūsu darbu, darījumus un savstarpējo apmaiņu

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Ceļā uz aktu par vienoto tirgu

Par augsti konkurētspējīgu tirgus sociālo ekonomiku

50 priekšlikumi, lai uzlabotu mūsu darbu, darījumus un savstarpējo apmaiņu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

IEVADS

Eiropas dibinātāju tēvu ieceres viens no pamata aspektiem ir liela tirgus izveide. Viņi bija sapratuši, cik svarīgi ir tikties, dalīties, kopīgi strādāt, veidojot tādu sabiedrību, kas būtu bagātāka, radošāka, viedāka, taisnīgāka un spēcīgāka visā plašajā pasaulē. Dalīt kopīgu ekonomiskās un sociālās dzīves telpu, respektējot dažādību, **vēlme būt kopā**, kuru pastiprina un **konsolidē ieinteresētība būt kopā**, — tāds ir bijis un arī mūsdienās ir **lielā Eiropas tirgus** ieceres vērienīgais mērķis.

Kopējais tirgus, vienotais tirgus, iekšējais tirgus — šīs laika gaitā notikušās nosaukuma pārmaiņas atspoguļo divējādu norišu aspektus lielajā Eiropas tirgū: tā padziļināšanos un bagātināšanos. Tirgus padziļinājās galvenokārt saistībā ar **četrām lielajām brīvībām**, proti, brīvu personu, preču, pakalpojumu un kapitāla apriti; tas tika pilnveidots un bagātināts jo īpaši ar **ekonomiskās integrācijas konsolidāciju**, ar **vienotās valūtas ieviešanu**, un attīstot **kohēzijas politiku**. Lai visi iedzīvotāji, neraugoties uz to ģeogrāfisko atrašanās vietu, varētu gūt labumu no vienotā tirgus un tajā piedalīties, ir nepieciešama tāda kohēzijas politika, kas ietu kopsolī ar kopējo tirgu.

Aptuveni 60 gados, kas aizritējuši kopš Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) izveides, **labums, ko sniedz vienotais tirgus, nav apstrīdams**. Pēdējo divu desmitgažu laikā vienotā tirgus izveide un robežu atvēršana bija viens no galvenajiem Eiropas ekonomiskās izaugsmes virzītājspēkiem. No Komisijas aplēsēm izriet, ka divējādā iekšējā tirgus integrācijas ietekme — proti, tīkla nozaru liberalizācija, kā arī paplašināšanās — laika posmā no 1992. līdz 2009. gadam radīja papildus 2,75 miljonus darba vietu un nodrošināja ekonomikas pieaugumu par 1,85 %.

Eiropa ir kļuvusi par vislielāko ekonomiku pasaulē. Pat nošķirot Eiropas iekšējo tirdzniecību, mēs ierindojamies pirmajā pozīcijā importa un eksporta ziņā. Vienotais tirgus ir mūsu priekšrocība mūsu konkurētspējai starptautiskajā mērogā. Ja mums vienotā tirgus nebūtu, tad šajos apstākļos — kad pasaules konkurences laukā ienāk arvien jauni dalībnieki — mūsu pozīcijas pasaules ekonomisko spēku līdzsvarā būtu mazāk ietekmīgas.

Pirmām kārtām, vienotais tirgus ik dienas nodrošina priekšrocības uzņēmumiem un iedzīvotājiem to darbībās. Eiropas iekšējā tirdzniecība šobrīd atbilst attiecīgi 17 % un 28 % no visas pasaules preču un pakalpojumu tirdzniecības. Konkrēti piemēri vienotā tirgus

sniegtajām priekšrocībām ir arī mobilo tālruņu zvanu cenu pazemināšana par 70 % vai aviobiļešu cenu pazemināšana par 40 %.

Pateicoties šai „**faktiskajai solidaritātei**”, kas saista visus Eiropas iedzīvotājus, kā arī tāpēc, ka mūsu lielais Eiropas tirgus laika gaitā ir spējis atjaunoties, padziļināties un bagātināties, šis tirgus šo gandrīz sešdesmit gadu laikā ir bijis Eiropas ieceres stūrakmens.

Tomēr pasaule vairs nav tāda, kāda tā bija 1985. gadā, kad Komisija ierosināja padziļināto atjaunošanu, kuras rezultātā 1993. gada 1. janvārī tika izveidots vienotais tirgus.

Pasaule ir mainījusies. Globalizācija ir paātrinājusi tirdzniecību un tehnoloģiju progresu un pavērusi ceļu jauniem tirgus dalībniekiem, kas ir gatavi ar mums konkurēt pat tajās jomās, kur līdz šim mēs esam izcēlušies ar savu priekšzīmi, proti, produktiem un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību. Tas Eiropai nosaka divus virzienus nepieciešamam darbam — vēl ar lielāku apņemšanos pilnveidot mūsu kompetenci augstas pievienotās vērtības nozarēs un veidot tādu politiku, kas atvieglo Eiropas uzņēmumu un jo īpaši MVU līdzdalību brīnišķīgajās iespējās, ko šie jaunie izaugsmes avoti piedāvā.

Arī pati Eiropa ir mainījusies. Eiropas ir atkal apvienojusies, paplašinājusies un padziļinājusies.

Finanšu un ekonomikas krīzes šoks ir iedragājis visas mūsu ekonomikas nozares un sektorus. Šī krīze ir novājinājusi gan uzņēmējus, gan darbiniekus un samazinājusi pirkspēju miljoniem Eiropas patērētāju. Vienotais tirgus šīs finanšu krīzes apstākļos ir viena no mūsu galvenajām priekšrocībām. Vienotais tirgus ir amortizējis krīzes sekas. Vienotais tirgus mums arī palīdzēs izkļūt no šī krīzes un ir viena no galvenajām priekšrocībām arī nākotnē.

Visu šo minēto iemeslu dēļ priekšsēdētājs Barozu uzticēja **Mario Monti** uzdevumu sagatavot ziņojumu par vienotā tirgus darbības iedzīvināšanu. „Eiropas Savienības vispārējās makroekonomikas produktivitātes viens no noteicošajiem faktoriem ir padziļināta un efektīva iekšējā tirgus īstenošana,”¹ tā savā ziņojumā norāda **Mario Monti**. Viņš piebilst, ka iekšējais tirgus „vēl nekad nav bijis tik nepopulārs, bet nekad tas arī nav bijis tik ļoti nepieciešams kā tagad”². Tātad viņa ziņojumā ir ierosināta „jauna stratēģija, lai pasargātu iekšējo tirgu no ekonomiskā nacionālisma draudiem, to paplašinātu, tajā iekļaujot jaunas nozares, no kurām ir atkarīga Eiropas ekonomikas izaugsme, un ar to saistībā panāktu pieņemamu vienprātības pakāpi”³.

Kā norāda Eiropas Parlaments savā 2010. gada ziņojumā, „**iekšējā tirgus integrācija nav neatgriezenisks process, un no fakta, ka iekšējais tirgus ir izveidots, nedrīkst pašsaprotami izdarīt pieņēmumu, ka tas arī sekmīgi darbojas**”.

Šis konstatējums ir arī pamatojums **jaunam, šodien izvirzītam vērienīgam mērķim** attiecībā uz tādu vienotā tirgus politiku, kas kalpotu „īpaši konkurētspējīgai tirgus sociālajai ekonomikai” nolūkā dot jaunu stimulu šai nepabeigtajai integrācijai un tādējādi cilvēces progresa labā īstenot mūsu izaugsmes potenciālu; kopīgiem spēkiem atjaunot uzticēšanos mūsu tirgus sociālās ekonomikas modelim, tirgu veidojot tā, lai svarīgākie tā darbībā būtu Eiropas iedzīvotāji; ierosināt jaunu vispārēju pieeju vienotajam tirgum, kurš aptvertu visus šā

¹ Mario Monti ziņojums Eiropas Komisijas priekšsēdētājam: „Jauna vienotā tirgus stratēģija,” 2010. gada 9. maijs, 9. lpp.

² Iepriekš minētais Mario Monti ziņojums, 24. lpp.

³ Iepriekš minētais Mario Monti ziņojums, 9. lpp.

tirgus dalībniekus. lai tādējādi izdotos nodrošināt, ka vienotā tirgus noteikumi Eiropas Savienībā tiek pareizi izprasti un ievēroti un ka tie attiecīgi izpaužas mūsu ikdienas dzīvē.

Šāda ir pieeja atbilstīgi tirgus sociālajai ekonomikai. Šādas pieejas pamatā ir pieņēmums, ka vienotajam tirgum ir jābalstās uz visiem tā dalībniekiem: uzņēmumiem, patērētājiem un darbiniekiem. Šādā veidā vienotais tirgus ļaus sasniegt Eiropas kolektīvo konkurētspēju.

Iemesls tam ir šāds: vienotais tirgus var piedāvāt vēl vairāk ekonomiskās izaugsmes iespēju un darba vietu. Tā potenciāls vēl nav pilnībā izmantots. Tādējādi no visiem piešķirtajiem iepirkuma līgumiem 2009. gadā pārrobežu iepirkuma līgumi veidoja tikai aptuveni 1,5%. Neraugoties uz vērā ņemamajiem rezultātiem, kas panākti pakalpojumu vienotā tirgus jomā, pārrobežu pakalpojumi veido tikai 5 % no Eiropas Savienības IKP salīdzinājumā ar 17 %, ko veido vienotajā tirgū tirdzniecības apritē esošās ražotās preces. 2008. gadā tikai 7 % patērētāju izmantoja internetu, lai veiktu pārrobežu pirkumus⁴.

No Komisijas aplēsēm⁵ izriet, ka gadījumā, ja ar šajā paziņojumā ierosinātajiem pasākumiem izdotos pilnveidot, padziļināt un pilnībā izmantot vienoto tirgu, potenciālā ekonomiskā izaugsme turpmākajos desmit gados varētu pieaugt par 4 % no IKP⁶.

Tajā pašā laikā vienotais tirgus nav pašmērķis. Vienotais tirgus ir līdzeklis, kas kalpo citu politikas mērķu sasniegšanai. Ja vienotais tirgus darbosies sekmīgi, tad būs lielākas izredzes sasniegt vēlamos rezultātus arī citās jomās — saistībā ar visām publiskā un privātā sektora iniciatīvām, cenšoties rast risinājumus problēmām, kas saistītas ar ekonomisko izaugsmi, sociālo kohēziju un nodarbinātību, kā arī drošību un klimata pārmaiņām.

Tādējādi vienotā tirgus iedzīvināšana ir neaizstājams priekšnosacījums, no kā ir atkarīga **stratēģijas „Eiropa 2020”** sekmīga īstenošana. **Stratēģiju „Eiropa 2020”** veido 7 pamatiniciatīvas: i) „Inovācijas Savienība”, ii) „Jaunatne kustībā”, iii) „Digitālā programma Eiropai”, iv) „Resursu ziņā efektīva Eiropa”, v) „Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā”, vi) „Jaunu prasmju un darbavietu programma” un vii) „Eiropas platforma cīņai pret nabadzību”. Katrai no šīm iniciatīvām kopējais pamats ir modernizēts vienotais tirgus. Tas ir mehānisms, kas palīdzēs nodrošināt ekonomisko izaugsmi un radīt darba vietas, nodrošinot pārdomātai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei nepieciešamo dinamiku un tādējādi pastiprinot pamatiniciatīvu sinerģiju. Daži pamatiniciatīvu elementi ietilpst vienotā tirgus darbības pamatstruktūrās un tādējādi ir uzskatāmi par pasākumiem vienotā tirgus iedzīvināšanai. Šie pasākumi ir attiecīgi minēti gan šajā paziņojumā, gan arī pamatiniciatīvās, jo īpaši „Digitālā programma Eiropai”, „Inovācijas Savienība” un „Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā”.

Vienotais tirgus ir jāiedzīvina, un tam ir jāpaver daudz iespēju, neradot jaunus šķēršļus. Izstrādājot kopīgus noteikumus un tos efektīvi piemērojot, vienotajam tirgum ir jākalpo par vidutāju strukturālajai izaugsmei. Eiropiešu īstā „bāzes noietne” globalizācijas laikmetā ir konkurējoša un konkurētspējīga telpa. Šai telpai jā saglabā sava atvērtība un reāls skatījums uz pasauli, jāveicina sadarbība ar mūsu tirdzniecības partneriem, jo īpaši nolūkā nodrošināt

⁴ Avoti: Komisijas dienesti.

⁵ Pamatojoties uz *QUEST* modeli.

⁶ Avoti: Komisijas dienesti. Šīs aplēses koncentrējas galvenokārt uz virkni pasākumu, no kuriem daži minēti šajā paziņojumā (jo īpaši pasākumi, lai samazinātu administratīvo un regulatīvo slogu, kā arī lai sekmētu atvērtu publisko iepirkumu tirgu). Šo ciparu — 4 % — varētu uzskatīt par piesardzīgu hipotēzi sakarā ar to, ka liela daļa šīs ietekmes ir saistīta ar pakalpojumu direktīvas īstenošanu, bet nav vienkārši vai pat ir neiespējami kvantitatīvi izteikt šādu pasākumu ietekmi, lai gan tā ir nenoliedzama; tāpēc tie šajās aplēsēs neatspoguļojas.

dažādos pasaules tirgos spēkā esošo noteikumu un standartu labāku konvergenci, tādējādi veidojot savstarpēju labumu. Šajā sakarā ir svarīgi paturēt prātā, ka šā „Eiropas modeļa” sekmīga funkcionēšana balstās uz tā spējas apvienot ekonomisko darbību un sociālo taisnīgumu, un šā mērķa īstenošanas labad mobilizēt visas ekonomikas procesos iesaistītās personas un sociālos partnerus.

Attiecīgi, mūsu centieni galvenokārt jākoncentrē tajās jomās, no kurām ir atkarīgs Eiropas ekonomikas stiprums: proti, 20 miljoni Eiropas uzņēmumu, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi, kas balstās uz radošu ideju ģenerētājiem, darbiniekiem, studentiem, amatniekiem un uzņēmējiem, kuri visi piedalās vienotajā tirgū un kuriem ir nepieciešams finansējums, lai tie varētu ieviest inovācijas, uzlabot savu konkurētspēju un radīt darba vietas.

Lai atjaunotu uzticēšanos, **iedzīvotāji patērētāji ir jāuzskata par vienotā tirgus dalībniekiem**, un tiem ir jāļauj pirkt, ieguldīt, tikt aprūpētiem vai iegūt izglītību jebkurā vietā Eiropā. Vienotajam tirgum jānodrošina, lai visiem Eiropas iedzīvotājiem patērētājiem būtu pieejami droši un uzticami produkti, kas atbilst standartiem un turklāt ir piedāvāti par konkurētspējīgām cenām. Tā tas jau ir lauksaimniecības un pārtikas produktu, kā arī rūpnieciski ražotu produktu gadījumā. Tā tam būtu arī jābūt — un tas ir pašsaprotami — arī attiecībā uz virkni citu darbības jomu, jo īpaši pakalpojumiem, tostarp pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi un privātpersonām paredzētajiem finanšu pakalpojumiem.

Lai risinātu šīs problēmas, atjaunotu uzticēšanos, atkārtoti iedzīvinātu tādu ekonomisko izaugsmi, kas būtu gan ilgtspējīga, gan taisnīga, Eiropai ir jābūt gatavai aktīvi un ar apņēmību rīkoties. **Ir nepieciešama kopīga, Eiropas mēroga iesaistīšanās**, visām iesaistītajām personām — Eiropas, valsts vai reģionālā mēroga struktūrām, publiskā vai privātā sektora, ekonomiskajām vai sociālajām struktūrām — ir jāizvirza mērķi un jāizvēlas līdzekļi to sasniegšanai.

Šie ir iemesli, kāpēc Komisija šodien publiskām debatēm iesniedz šo aktu. To īstenojot, no vienas puses, izdosies apzināt izaugsmes iespējas, ko slēpj digitālā ekonomika, pakalpojumu nozare, kā arī ar vides un klimata pārmaiņās saistītie procesi, un, no otras puses, panākt vienprātību šo ieceru labā, atbildot uz Mario Monti ziņojumā aktualizētajām problēmām⁷. Komisija vēlas, lai turpmāko četru mēnešu laikā visā Eiropas Savienībā notiktu plašas publiskas debates par vienotā tirgus darbības iedzīvināšanu. **Šo apspriežu noslēgumā Komisija aicinās pārējās institūcijas precīzi apstiprināt savu apņemšanos saistībā ar šā akta galīgo redakciju.**

Šā akta par vienoto tirgu īstenošana ir arī iespēja, kā līdz 2012. gada beigām ražīgā veidā atzīmēt vienotā tirgus 20. gadadienu.

Šo aktu pieņem vienā laikā ar „2010. gada ziņojumu par ES pilsonību: Likvidējot šķēršļus ES pilsoņu tiesību īstenošanai”, kurā galvenā uzmanība veltīta to šķēršļu likvidēšanai, ar kuriem saskaras Eiropas iedzīvotāji savā ikdienas dzīvē, piemēram, ceļojot, studējot, noslēdzot laulību, aizejot pensijā, iegādājoties vai mantojot kādu lietu, vai arī balsojot citā dalībvalstī.

Akts par vienoto tirgu un ziņojums par pilsonību viens otru papildina, un tie ir iecerēti, lai pārvarētu Eiropas Savienības ieilgušo sadrumstalotību jo īpaši tajās jomās, kas iedzīvotājus interesē tieši, kā arī lai tādējādi konkretizētu apņemšanos veidot Eiropas

⁷ Iepriekš minētais ziņojums, 38. lpp.

iedzīvotājiem tuvinātu Eiropu un sekmīgi darbojošos vienoto tirgu, atbildot uz pilsoņu un uzņēmumu vajadzībām un vēlmēm.

1. STABILA, ILGTSPĒJĪGA UN UZŅĒMUMU STARPĀ TAISNĪGA IZAUGSME

Eiropas Savienībā ir 20 miljoni uzņēmumu, kas nodrošina 175 miljonus darba vietu un sniedz preces un pakalpojumus 500 miljoniem ES patērētāju, kā arī patērētājiem citviet pasaulē. **Vienotais tirgus ir viens no galvenajiem priekšnosacījumiem šo uzņēmumu konkurētspējai.** Vienotajam tirgum jānodrošina uzņēmumiem labvēlīga vide un tie jānodrošina attīstīties, iepirkt, pārdot, kā arī brīvi veikt ieguldījumus visā Eiropā un ārpus tās. **Mazie un vidējie uzņēmumi dalībvalstīs nodrošina vislielāko darba vietu potenciālu; tā kā MVU vienotajā tirgū ir svarīga nozīme, tiem jāvelta īpaša uzmanība un mērķtiecīgas darbības, lai atbildētu uz to vajadzībām.**

Brīva preču un pakalpojumu aprīte ir divas no līgumos ierakstītajām pamata brīvībām. Brīva preču aprīte ir viens no pirmajiem rezultātiem, ko izdevies sasniegt, īstenojot vienoto tirgu. Šī aprīte, kuru vēl vairāk stimulēja vienotā tirgus robežu atcelšana 1993. gadā, ir lielā mērā palielinājusi ES patērētājiem piedāvāto produktu klāstu par viszemākajām cenām. Lai uzturētu šo piedāvājumu, ES īstenojot tādu politiku, kura cenšas nodrošināt, lai neviens nepamatots šķērslis neierobežotu preču aprīti. Līdztekus minētajam, īstenojot politikas nolūks ir arī garantēt, lai vienotajā tirgū aprītē esošās preces nebūtu kaitīgas patēriņam. Šim mērķim jāvelta īpaša uzmanība, jo īpaši ciktāl tas attiecas uz tirgu uzraudzību un cīņu pret pirātismu un viltojumiem.

Vienotā tirgus sadrumstalotību uzņēmumi nereti min kā aspektu, kas mazina to konkurētspēju. **Atšķirības valstu noteikumos tiešām ļoti apgrūtina** uzņēmumu darbību, novēlo ieguldījumus, ierobežo apjomradītus ietaupījumus, kavē sinerģiju veidošanos un rada šķēršļus ienākšanai tirgos. Tālab tirgiem ir jābūt sekmīgāk integrētiem un ir jālikvidē šķēršļi, konkrēti nosakot, kuras ir tās jomas, kurās trūkst koordinācijas un saskaņošanas, kas, savukārt, neļauj vienotajam tirgum pareizi darboties.

Konkurence pasaulē ir kļuvusi sīvāka. Eiropas ekonomikai ir jābūt spējīgai stāties pretim jaunām problēmām un izmantot šīs jaunās iespējas ilgtspējīgas izaugsmes perspektīvā. **Eiropas ekonomikas priekšrocības ir jāstabilizē,** un tai ir jāspēj pret šīm problēmām cīnīties ar līdzvērtīgiem līdzekļiem.

Rūpniecības politika izvirza par nepieciešamību uzlabot tirgus struktūru un ieviest piemērotu regulējumu, lai veidotu un pilnveidotu Eiropas izcelsmes piedāvājumus. Eiropai ir jā saglabā stabilas pozīcijas pasaules konkurences apstākļos. Lai izdotos konsolidēt šīs rūpniecības nozares, kā arī visu Eiropas izcelsmes piedāvājumu kopumā, galvenie priekšnosacījumi visā posmā, kurā veidojas vērtība, ir tirgus izveide, atbalsts pētniecībai un inovācijām, digitalizācijas programmas izstrāde un tirdzniecība tiešsaistē, kā arī finansējuma līdzekļi.

Kopš sākās krīze, Eiropas Savienība ir pieņēmusi steidzamus pasākumus, lai atjaunotu finanšu tirgu darbību un stabilitāti. Vienlīdz vajadzīgi ir arī papildu pasākumi, lai ne tikai garantētu finanšu sistēmas stabilitāti, **bet arī lai šī sistēma darbotos reālās ekonomikas labā un sekmētu ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi.** Pašlaik tiek pieņemti vai apspriesti daudzi pasākumi attiecībā uz tirgu pārredzamību, pārraudzību, finanšu stabilitāti, finanšu produktu patērētāju atbildību un aizsardzību, kā arī par to, kā novērst krīžu atkārtošanos nākotnē. Eiropas Savienība ir apņēmusies līdz 2012. gada beigām šajā jautājumā pieņemt reformu priekšlikumu kopumu. Ir jāiedibina Eiropas regulējums, lai pilnveidotu ilgtermiņa

ieguldījumus, un tiks izveidoti papildu līdzekļi, kā orientēt privātos līdzekļus uz šiem ieguldījumiem.

Lai sasniegtu mērķus, kas izklāstīti Eiropas Savienības stratēģijā „Eiropa 2020” Eiropas ekonomikas modernizēšanai, būs vajadzīgi vērienīgi ieguldījumi. Eiropas Savienība turpmāk varēs atbalstīt šos projektus, nodrošinot konsekventas stratēģiskās vadlīnijas ieguldītājiem, kas pieņem lēmumus, kuru ietekme izpaudīsies vairākos gadu desmitos, kā arī izveidojot tam piemērotu regulatīvo vidi. Eiropas Savienības budžets un Eiropas Investīciju banka varēs palīdzēt piesaistīt šiem projektiem privātā sektora finansējumu.

Pašreizējā pasaulē, kas ir tik sarežģīta un strauji mainās, **Eiropa ir piemērotākais mērogs, lai attīstītu globalizācijas domu un darbotos globalizācijas apstākļos.** Tirgus ietekme izpaužas pasaules mērogā: Eiropai — savstarpējības un savstarpējā labuma garā — ar lielāku pārliecību ir jāiestājas par savām interesēm un vērtībām. Eiropas politikai jādarbojas tā, lai starptautiskā līmenī tiktu arvien plašāk ieviesti konverģenti noteikumi un standarti. Un lai atbildētu uz vajadzībām, kas saistītas ar darbību globālās konkurences apstākļos, vienotajam tirgum jāklūst par Eiropas uzņēmumu „bāzes noietni”, kurā šie uzņēmumi var augt un no kuras tie ar veikt darījumus ar visu pasauli.

Vienotajam tirgum ir jābūt reālam, lai radošā satura veidotājiem, ražotājiem un patērētājiem sniegtu kontinentālo platformu, kas tiem nepieciešama ekonomikas uzplaukuma nodrošināšanai. Tikai ilgtspējīga ekonomiskā izaugsme nodrošina noturīgu darba vietu radīšanu. Brīva aprīte un samērīga un atvērta konkurence ir arī svarīgi rīki, lai nodrošinātu izaugsmi un progresu, un tās ļauj risināt demogrāfiska, vides un sociāla rakstura problēmas.

1.1. Sekmēt un aizsargāt radošumu

Lai sekmīgāk mērotos spēkiem ar starptautisko konkurenci, ir svarīgi, lai mūsu uzņēmumi, ideju ģeneratori un izgudrotāji vienotā tirgus ietvaros varētu augt atbilstīgi tādām regulējumiem, kas vispozitīvāk sekmē inovācijas un radošo garu.

Šim regulējumam jānodrošina piekļuve iedarbīgiem aizsardzības rīkiem, jo īpaši tādiem, lai cīnītos pret viltojumiem un pirātismu.

1. priekšlikums: Eiropas Parlamentam un Padomei būtu jādara viss, lai pieņemtu priekšlikumus par Eiropas Savienības patentu, tā valodas režīmu un vienoto strīdu izšķiršanas sistēmu. Ir izvirzīts mērķis, lai pirmie ES patenti tiktu piešķirti 2014. gadā.

Tā kā patentēšanas sistēma joprojām ir sadrumstalota, ļoti lielā mērā tiek kavēta inovācija un aizsardzība, ko patenti nodrošina Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši MVU, pētniecības centriem un izgudrotājiem. Šāda patentu aizsardzības sistēma, kura ir nelietderīgi sarežģīta un dārga, ir viens no iemesliem, kāpēc Eiropā pētniecības un inovāciju procesi kavējas salīdzinājumā ar citām pasaules daļām, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm vai Japānu. Šī aizsardzības sistēma ir sadrumstalota, jo vienotajā tirgū nav viendabīgas aizsardzības un patentu aizsardzības izmaksas ir augstas. Augstās izmaksas, kas saistītas ar daudzkārtēju strīdu izskatīšanu vairākās dalībvalstīs, apgrūtina iespēju vērsties tiesā. Pieņemot spriedumus dažādās valstīs, tie, iespējams, var būt pretrunīgi, kas, savukārt, var mazināt tiesisko noteiktību un tādējādi sarežģīt pārrobežu tirdzniecību un palielināt tās izmaksas. Eiropas Savienības patenta un vienotas patentu jurisdikcijas sistēmas izveide būs ļoti svarīga, lai sekmētu Eiropas konkurētspēju un veicinātu Eiropā pētniecību un inovācijas; tādējādi izdosies

arī samazināt sistēmas izmaksas un to vienkāršot, gan ciktāl tas attiecas uz patentu iegūšanu, gan saistībā ar attiecīgo tiesību izmantošanu Eiropā.

***2. priekšlikums:* Komisija 2011. gadā nāks klajā ar priekšlikumu pamatdirektīvai par autortiesību pārvaldību nolūkā atvērt piekļuvi tiešsaistē esošajam saturam, uzlabojot autortiesību vadību, pārredzamību un elektronisko pārvaldību. Komisija ierosinās arī direktīvu par nezināmu autoru darbiem.**

Tā kā nav vienotas Eiropas sistēmas autortiesību efektīvai pārvaldībai Eiropas Savienībā, lielā mērā sarežģītais veids, kādā tiešsaistē tiek darītas pieejamas zināšanas un kultūras vērtības. Lai izdotos izveidot vienotu Eiropas digitālo tirgu, ir efektīvi jāizmanto izplatīšanas tiešsaistē potenciāls, cenšoties panākt, lai radošais saturs būtu pieejamāks, tajā pašā laikā arī nodrošinot, lai tiesību īpašnieki par saviem darbiem saņemtu attiecīgu atalgojumu un aizsardzību. Komisija, protams, saprot, ka dažādās valstīs nosacījumi tam, kā notiek maksas iekasēšana par privātām kopijām, atšķiras, kas, savukārt, ietekmē pārrobežu tirdzniecību un atbalstošo līdzekļu ražošanu. Komisija savos centienos rast iespējamo risinājumu ņems vērā dialogu starp dažādām ieinteresētajām personām.

Ir arī jāgādā par to, lai patiešs vienotais tirgus būtu pieejams Eiropas iedzīvotājiem, kas visvairāk pieraduši izklaidēties un veikt pirkumus tiešsaistē. Šīs jaunās paaudzes, kuras jau ir piedzimušas interneta laikmetā, mums nepiedos, ja vienotā tirgus priekšrocības tiks rezervētas tikai fiziski pieejamām precēm. Tālab vienotā tirgus sniegtās brīvības ir jāattiecina arī uz tiešsaistē pieejamajiem pakalpojumiem, vienlaikus nodrošinot augstu aizsardzības līmeni intelektuālajam īpašumam un radošumam.

***3. priekšlikums:* Komisija 2010. gadā nāks klajā ar priekšlikumu rīcības plānam viltojumam un pirātisma apkarošanai, kurā tiks iekļauti gan likumdošanas, gan citi pasākumi. Turklāt 2011. gadā Komisija sagatavos tiesību aktu priekšlikumus, lai izveidotu normatīvo satvaru visiem tiem aspektiem, kas aktualizējas saistībā ar interneta attīstīšanos, kā arī pastiprinātu muitas rīcību šajā jomā, un atkārtoti izskatīs stratēģiju intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanai trešās valstīs.**

Cena, ko par viltojumiem un pirātismu ik gadus nākas maksāt Eiropas ekonomikai, ir miljardiem euro un tūkstošiem darba vietu. 2007. gadā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija aplēsa, ka 2007. gadā viltoto preču tirdzniecības apmērs bija 188 miljardi euro⁸. No 2009. gada jūnijā publicētā Eirobarometra pētījuma izriet, ka liels skaits Eiropas iedzīvotāju (aptuveni viena ceturtda vai trešā daļa) uzskata, ka visdažādāko iemeslu dēļ ir attaisnojami iegādāties viltotas preces⁹. Neraugoties uz zināmu pozitīvu tendenci, cīņu pret viltojumiem un pirātismu joprojām kavē tas, ka trūkst pietiekami spēcīgu un koordinētu mehānismu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības īstenošanai.

⁸ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) (2007. gads), Viltotības un pirātisma ietekme uz ekonomiku, Parīze.

⁹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_263_en.pdf

1.2. Sekmēt jaunus virzienus ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei

Tādas būtiskas sabiedrības problēmas kā klimata pārmaiņas, energoapgādes drošība vai demogrāfiskās izmaiņas nodrošina augsni Eiropas uzņēmumu izaugsmes iespējām, jo no tām ir atkarīgs, kāds visas pasaules līmenī būs tehnoloģiju un risinājumu pieprasījums, lai ar šīm problēmām cīnītos. Akts par vienoto tirgu būtu jāizmanto kā mehānisms, lai šīs iespējas izmantotu. Šajā nolūkā īpaši daudzsološas šķiet tādas iniciatīvas, kuru rezultātā iecerēts ieviest efektīvāku standartu noteikšanas mehānismu, visā tirgū vienādot noteikumus enerģijas aplikšanai nodokļiem, turpināt pilnveidot vienoto tirgu pakalpojumu un aizsardzības jomā, kā arī attīstīt augstas ekoloģiskās kvalitātes produktu piedāvājumu. Šādu pasākumu īstenošana varētu iekļauties vispārīgākā rūpnieciskās politikas iniciatīvā, proti, stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīvā, kuru Komisija vistuvākajā laikā sāks īstenot. Turpināsies arī pakalpojumu direktīvas „savstarpējās izvērtēšanas” process, lai pilnveidotu šo Eiropas ekonomikai tik ļoti svarīgo nozari. Cita starpā jānorāda, ka ziņojumā par izplatīšanas pakalpojumu nozari ir dotas svarīgas ziņas par pakalpojumu tirgus darbību¹⁰. **Turklāt Komisijas pieņemtajā „Digitalizācijas programmā” ir uzsvērts, ka ir pilnībā jāizmanto tas ekonomiskās izaugsmes potenciāls un plašais preču un pakalpojumu piedāvājums, kuru var nodrošināt digitālais tirgus.** Visbeidzot, tāpat kā vispārīgais mehānisms, arī pakalpojumu direktīva ir nozīmīga tādām specifiskām nozarēm kā transporta pakalpojumi, kas veido patieso vienotā tirgus „mugurkaulu”.

4. priekšlikums: Pamatojoties uz pakalpojumu direktīvas „savstarpējās izvērtēšanas” procesu, ko pašlaik veic dalībvalstis un Komisija, Komisija un dalībvalstis sadarbosies nolūkā turpināt pakalpojumu iekšējā tirgus izveidi. Komisija 2011. gadā nāks klajā ar konkrētiem pasākumiem šajā sakarā, tostarp uzņēmumu pakalpojumu nozarē.

Eiropas ekonomikas atveseļošanās gaitā pakalpojumu ekonomikai ir izšķiroša nozīme. Pakalpojumu nozare nodrošina 70 % visu darba vietu un arī visu jauno darba vietu, kas tiek radītas (tīrā izteiksmē) vienotajā tirgū. Ja vienotais pakalpojumu tirgus labi darbosies, tas palīdzēs iedzīvotājiem un uzņēmumiem (jo īpaši MVU) saņemt visas vienotā tirgus priekšrocības un tiem nodrošinās visaugstākās kvalitātes pakalpojumus atbilstīgi vispiemērotākajām cenām konkurētspējīgākos tirgos. Pakalpojumu direktīva bija nozīmīgs solis virzībā uz īsta pakalpojumu vienotā tirgus izveidi. Nesen veikts pētījums liecina, ka Eiropas Savienības mērogā direktīvas piemērošanas ieguvumi varētu būt diapazonā no 60 līdz 140 miljardiem euro, kas atbilst ekonomiskās izaugsmes potenciālam 0,6–1,5 % apmērā no IKP, izmantojot piesardzīgas aplēses¹¹.

Minētā savstarpējās izvērtēšanas procesa rezultāti pirmo reizi precīzi atspoguļo, kā darbojas viena būtiska pakalpojumu iekšējā tirgus daļa (tā kā šī direktīva attiecas uz darbībām, kuras veido 40 % no IKP un Eiropas darba vietu). Šis vērienīgais darbs ir parādījis, ka Komisijai un dalībvalstīm ir kopīgiem spēkiem daudz detalizētāk jāaplūko, kā praksē darbojas tiesiskais regulējums, kuru piemēro atsevišķām nozarēm, no kurām ir atkarīga ekonomiskā izaugsme. Ir kopīgi jāveic „iekšējā tirgus darbības analīze”, lai izvērtētu, vai tas nes augļus ekonomiskās izaugsmes, nodarbinātības un inovāciju izteiksmē. Šajā nolūkā ir arī jāizmanto ar

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_lv.pdf

¹¹ „Expected economic benefits of the European Services Directive” [Eiropas pakalpojumu direktīvas paredzētie ekonomiskie ieguvumi], Nīderlandes ekonomiskās politikas analīzes birojs (CPB), 2007. gada novembris.

pakalpojumu direktīvu ieviestie rīki pārredzamības sekmēšanai un dialoga veidošanai ar dalībvalstīm. Ir arī jāizvērtē, vai ir nepieciešama īpaša iniciatīva, lai nodrošinātu pakalpojumu sniedzēju un pakalpojumu saņēmēju tiesību efektīvāku un praktiskāku īstenošanu vienotajā tirgū. Cits piemērs aspektiem, kas jāaplūko padziļināti, ir uzņēmumu pakalpojumu nozare, kas ļoti ietekmē Eiropas rūpniecības konkurētspēju.

5. priekšlikums: Komisija līdz 2011. gada beigām nāks klajā ar iniciatīvām e-tirdzniecības pilnveidošanai iekšējā tirgū. Šīs iniciatīvas jo īpaši koncentrēsies uz to problēmu risināšanu, ar kurām saskaras patērētāji digitālajā ekonomikā. To satvarā tiks sagatavots paziņojums par e-tirdzniecības darbību un dalībvalstīm adresētas vadlīnijas, kā efektīvi īstenot pakalpojumu direktīvā paredzētos noteikumus par pakalpojumu saņēmēju diskriminācijas novēršanu to valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ.

Lai veidotu tādu iekšējo tirgu, kas pilnībā realizē savu ekonomiskās izaugsmes potenciālu, un lai tajā pašā laikā atbildētu uz Eiropas iedzīvotāju vēlmēm, ir ārkārtīgi svarīgi risināt problēmu, kas saistīta ar e-tirdzniecības nepietiekamu attīstību. Proti, pašlaik e-tirdzniecība veido tikai 2–4 % kopējās tirdzniecības, turklāt pārrobežu e-tirdzniecības rādītāji ir pavisam neliela minētās proporcijas daļa. Vienotais elektroniskās tirdzniecības (e-tirdzniecības) tirgus ir viena no tām nozarēm, kurās patērētāju uzticēšanās un izdarīto pirkumu apjoms ir joprojām vismazākais. Pārāk bieži patērētājiem, kuri vēlas iegādāties citas dalībvalsts uzņēmēju tiešsaistē piedāvātos produktus vai pakalpojumus, to nav iespējams izdarīt, vai arī tie kļūst par diskriminējošas attieksmes upuriem savas valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ. Šī situācija neatspoguļo vienīgi tirgus nepareizu darbību. Kas ir vēl svarīgāk, — šāda situācija ir iemesls tam, ka iedzīvotāju vidū valda zināma neapmierinātība ar vienotā tirgus piedāvātajām iespējām un trūkst uzticēšanās. Ar pakalpojumu direktīvu mazumtirgotājiem ir aizliegts piemērot dažādu attieksmi pret patērētājiem viņu valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ, tostarp arī tiešsaistes vidē, izņemot gadījumos, kad šīs atšķirības attieksmē ir „objektīvi pamatotas”, piemēram, dažādu transportēšanas izmaksu dēļ. 2011. gada otrajā pusgadā tiks pieņemtas jaunas pamatnostādnes, lai palīdzētu valsts iestādēm īstenot šo pakalpojumu direktīvā (20. pantā) paredzēto diskriminācijas aizlieguma klauzulu, un šajās pamatnostādnēs arī tiks sīki izklāstīti tie objektīvie iemesli, uz kuriem būtu iespējams atsaukties. Tomēr šis jautājums — Eiropas patērētāju vienlīdzīga piekļuve citas dalībvalsts e-tirdzniecībai — ir tikai daļa no daudz plašākas politikas e-tirdzniecības attīstības jomā, kas jāīsteno nolūkā uzlabot iedzīvotāju piekļuvi tirdzniecībai kopumā. Komisija 2011. gada pirmajā pusgadā pieņems paziņojumu, lai apzinātu, kādi ir e-tirdzniecības pilnveidošanās šķēršļi, ierosinātu iespējamus īstenojamo pasākumu virzienus, kā arī izvērtētu e-tirdzniecības direktīvas darbību. Vienlaikus Komisija sīki un visaptveroši definēs tiešsaistē pieejamo pakalpojumu izmantotāju tiesības, līdz 2012. gadam publicējot ES tiešsaistes tiesību kodeksu¹².

6. priekšlikums: 2011. gadā Komisija ierosinās grozīt standartu noteikšanas tiesisko regulējumu, lai uzlabotu standartu noteikšanas procedūru efektivitāti, iedarbīgumu un līdzdalību tajās, kā arī lai šo procedūru piemērošanu paplašinātu, standartus nosakot arī pakalpojumiem.

¹² Kā tas paziņots Eiropas Digitalizācijas programmā un 2010. gada ziņojumā par pilsonību.

Eiropas standartus produktiem ievieša kā svarīgāko rīku, lai garantētu Eiropas iedzīvotājiem kvalitatīvas preces un pakalpojumus, kas neapdraud veselību, un lai uzņēmumiem tiktu sniegti inovatīvi un starptautiski atzīti standarti, kurus tie vienkārši varētu izmantot. Tomēr, apspriežoties ar valstu standartizācijas iestādēm, pašreizējo standartizācijas satvaru ir iespējams vēl pilnveidot tā, lai standartu noteikšana notiktu ātrāk un ietu kopsolī ar tehnoloģijas attīstību, vienlaikus ļaujot visām ieinteresētajām personām (uzņēmumiem, patērētājiem, publiskām struktūrām) pilnvērtīgi piedalīties standartu izstrādē. Iespējams, ka būs vajadzīgs skaidrāks regulējums attiecībā uz standartiem pakalpojumu jomā, lai tādējādi šajā jomā vienotajā tirgū būtu saskaņotāka pieeja.

7. priekšlikums: Komisija 2011. gadā pieņems balto grāmatu par transporta politiku, kurā tiks ierosināta virkne pasākumu it sevišķi nolūkā novērst tos atlikušos šķēršļus, kas identificēti starp dažādiem transporta veidiem un valstu transporta sistēmām.

Transports ir jebkuras ekonomikas „mugurkauls”. Visuzskatāmākais šā apgalvojuma piemērs ir Īslandes vulkāna *Eyjafjallajökull* izvirdums šā gada aprīlī, kas atgādināja, cik neaizsargāta ir gan ekonomika kopumā, gan tās transporta sistēma. Nudien, viens no mūsdienu ekonomikas svarīgākajiem balstiem ir tās transporta sistēmas spēja visraitākajā veidā nogādāt preces un personas tur, kur tām attiecīgajā brīdī jānokļūst vai kur tās vēlas nokļūt. Attiecīgi mūsdienās — lielākā mērā nekā jebkad iepriekš — transporta pakalpojumiem, kas pilda stratēģiskas funkcijas piedāvājuma un pieprasījuma tuvināšanā, ir ļoti liela nozīme ekonomiskās izaugsmes un darba vietu radīšanas labā. Līdztekus minētajam šie transporta pakalpojumi ir arī priekšnosacījums labākai dzīves kvalitātei, jo tie palīdz pārvarēt atsevišķu zonu nošķirtību un satuvina cilvēkus. Tātad, lai nodrošinātu iekšējā tirgus universālās pamata brīvības — preču, personu un pakalpojumu raitu apriti —, izšķiroša nozīme ir savstarpēji savienotas, efektīvas un vienotas Eiropas transporta sistēmas izveidei. Līdz pat šim brīdim šādas vienotas transporta sistēmas pabeigšanu kavē virkne tehnisku, administratīvu un regulatīvu šķēršļu, kas apgrūtina transporta (un jo īpaši vairākveidu transporta) iekšējā tirgus konkurētspēju un Eiropas ekonomisko izaugsmi kopumā.

8. priekšlikums: Komisija 2011. gadā pieņems priekšlikumu nolūkā pārskatīt direktīvu par enerģijas aplikšanu ar nodokli, lai nodokļu sistēmā sekmīgāk atspoguļotu klimata un enerģētikas jomā izvirzītos ES mērķu, minimālās akcīzes nodokļu likmes pamatojot ar CO2 emisijām un energoietilpību.

Ar Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvu 2003/96/EK ir noteikts Eiropas regulējums attiecībā uz nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, un tās galvenais uzdevums ir nodrošināt pareizu iekšējā tirgus darbību un tādējādi izvairīties no konkurences traucējumiem starp enerģijas patērētājiem. Tomēr tā pietiekamā mērā neatspoguļo ES izvirzītos mērķus attiecībā uz cīņu pret klimata pārmaiņām un efektīvāku enerģijas izmantojumu. Un, attiecīgi, tā nedod dalībvalstīm iespēju šo rīku — nodokļu uzlikšanu — izmantot optimāli. Jaunais priekšlikums jo īpaši tiks izstrādāts tā, lai direktīvā visiem energoresursiem tiktu nodrošināts vienlīdzīgs regulējums un tādējādi arī vienlīdzīga attieksme pret visiem enerģija patērētājiem neatkarīgi no tā, kāds ir patērētās enerģijas avots. Attiecīgi, direktīva arī nodrošinās atbilstošu līdzsvaru starp enerģijas aplikšanu ar nodokli, no vienas puses, un ES siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības shēmu, no otras puses, izvairoties no šo divu sistēmu savstarpējās pārklāšanās.

9. priekšlikums: Komisija nāks klajā ar iniciatīvu, kuras nolūks ir izveidot augsta līmeņa grupu uzņēmumiem paredzēto pakalpojumu jomā, lai pievērstos tādu problēmu risināšanai kā nepilnības tirgus darbībā, pievērstos jautājumiem par standartu noteikšanu, inovāciju un starptautisko tirdzniecību, piemēram, loģistikas, iekārtu vadības, mārketinga un reklāmas nozarē¹³.

Neraugoties uz to, ka ir pieņemta pakalpojumu direktīva, vienotā tirgus izveide uzņēmumiem paredzēto pakalpojumu jomā joprojām ir problemātiska. Ziņojumā „Par efektīvāku un godīgāku tirdzniecības un izplatīšanas iekšējo tirgu līdz 2020. gadam”¹⁴ tas ir lieliski atspoguļots. Šajā sakarā sekmīgu tirdzniecības un izplatīšanas tirgus darbību var kavēt līdzās pastāvošie atšķirīgie valstu noteikumi, kas pieņemti šajā nozarē jo īpaši nolūkā novērst negodīgu praksi. Pieņemot iniciatīvu, kas regulētu attiecības starp tirgvedības vides profesionāļiem („business to business”), izdotos aizsargāt dažādus apgādes ķēdē iesaistītos uzņēmējus, vienlaikus ļaujot pakāpeniski veidoties efektīvākam un taisnīgākam vienotajam tirdzniecības un izplatīšanas tirgum, kā arī attiecīgi ievērojot patērētāju un ražotāju prasības attiecībā uz cenu konkurētspēju. Komisija veiktais darbs attiecībā uz konkurētspēju lauksaimniecības un pārtikas nozarē ir parādījis, ka šajā jautājumā ir jārīkojas.

10. priekšlikums: Komisija līdz 2012. gadam izskatīs iespēju izstrādāt iniciatīvu par ražojumu „ekoloģisko pēdu”, lai tādējādi atbildētu uz problēmu saistībā ar ražojumu ietekmi uz vidi, tostarp CO₂ emisijām. Šajā iniciatīvā tiks aplūkoti līdzekļi, kā izveidot vienotas Eiropas metodes šādu produktu ietekmes novērtējumam un šīs ietekmes marķēšanai.

Dažās rūpniecības nozarēs un dažās dalībvalstīs ir izstrādāti savi standarti ietekmes uz vidi mērīšanai. Tāpēc ES ir spēkā daudzas atšķirīgas un nesaderīgas normas, kas var radīt šķēršļus brīvai preču un pakalpojumu aprītei vienotajā tirgū, nosakot uzņēmumiem daudzkārtīgas prasības un paaugstinot izmaksas.

11. priekšlikums: Komisija 2011. gada sākumā nāks klajā ar Energoefektivitātes plānu, lai apzinātu, kāds ir potenciāls ievērojamiem enerģijas ietaupījumiem, papildinot jau pastāvošo politiku visās energopatēriņa nozarēs.

Ir iespējams, ka tiks pārskatīts ekodizaina regulējums, lai nodrošinātu, ka vienotā tirgus prasības attiecībā uz produktiem tiktu piemērotas visā Eiropas Savienībā. Ir jāizstrādā arī attiecīga pieeja, kā sekmīgāk novirzīt un labāk izmantot publiskos līdzekļus un iepirkuma procedūras, lai stimulētu energoefektīvu tirgu veidošanos ES, jo īpaši ēku atjaunošanas un pilsētu ilgtspējīgas mobilitātes jomā. Šajā plānā tiks arī uzsvērts, cik ļoti ir nepieciešams izveidot kopēju Eiropas satvaru, kas ļautu definēt enerģijas piegādātāju aktīvo nozīmi, palīdzot klientiem taupīt enerģiju, un atbalstītu Eiropas energoapgādes pakalpojumu tirgu izveidi. Šajā plānā, iespējams, tiks arī ierosināts pastiprināt Eiropas politiku attiecībā uz ilgtspējīgiem energoapgādes risinājumiem (koģenerāciju, apkuri un dzesēšanu).

¹³ Paziņojums par rūpniecības politiku, COM(2010) 614, 27.10.2010.

¹⁴ Ziņojums, 2010. gada 5. jūlijs. Sk. http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_lv.pdf.

1.3. Maziem un vidējiem uzņēmumiem

Eiropas mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), kas ir inovāciju avots un darba vietu tīrradnis, ir nākotnes lielie uzņēmumi. Šā iemesla dēļ vienotajā tirgū jo īpaši jāraugās, lai tajā tiktu izveidota tāda juridiskā vide, kas sekmē MVU izveidi un attīstību. Šajā sakarā būtiska nozīme ir jautājumam par piekļuvi finansējumam.

12. priekšlikums: Komisija 2011. gadā pieņems pasākumu plānu, lai uzlabotu MVU piekļuvi kapitālu tirgiem. Ar šajā plānā iekļautajiem pasākumiem ir paredzēts uzlabot MVU atpazīstamību investoru skatījumā, izstrādāt tādu efektīvu biržu vai regulētu tirgu tīklu, kas īpaši velti MVU, kā arī sekmīgāk pielāgot MVU vajadzībām kotēšanas un publiskošanas pienākumus.

Viena no vislielākajām problēmām, ar kuru saskaras MVU, cenždamies nostiprināt savu izaugsmi, ir apgrūtinātā piekļuve kapitālam. Tas nereti ir izšķirošs faktors, kas ir par pamatu lēmumam atteikties no jaunu produktu laišanas tirgū, neieguldīt jaunus ražošanas rīkos un nepieņemt darbā jaunus darbiniekus. Tomēr akciju kapitāls nereti tiek koncentrēts uz ļoti lieliem tirgiem, tādējādi atstājot novārtā mazākos uzņēmumus, kuri arī cenšas iegūt līdzekļus. Iemesli tam ir dažādi: ļoti bieži potenciālajiem ieguldītājiem MVU nav pietiekami pamanāmi, vai arī prasības, kuras tiek izvirzītas, lai šie uzņēmumi tiktu kotēti kapitālu tirgos, ir nesamērīgi sarežģītas. Viena no svarīgākajām politiskajām prioritātēm ir uzlabot MVU piekļuvi finansējumam. Un svarīgs faktors ir, lai MVU segments finanšu tirgos būtu dinamiskāks. Šī iniciatīva tiks izstrādāta ciešā sadarbībā ar MVU finansēšanas forumu.

13. priekšlikums: Komisija līdz šā 2010. gada beigām izvērtēs MVU velto iniciatīvu („Mazās uzņēmējdarbības aktu”) nolūkā cita starpā nodrošināt, ka politikā un likumdošanas iniciatīvās tiek īstenots princips „vispirms domāt par mazākajiem”, un cieši sasaitīt „Mazās uzņēmējdarbības aktu” un stratēģiju „Eiropa 2020”.

Eiropas „Mazās uzņēmējdarbības akts” ir galvenais instruments MVU konkurētspējas un uzņēmējdarbības gara stimulēšanai vienotajā tirgū un ārpus tā. Tā pārskatīšana notiks nolūkā intensificēt pasākumu īstenošanu (jo īpaši attiecībā uz principu „vispirms domāt par mazākajiem”) un to atjaunināt atbilstīgi stratēģijai „Eiropa 2020”, ierosinot jaunus pasākumus tādās jomās kā MVU starptautiskās darbības veicināšana.

14. priekšlikums: Komisija 2011. gadā ierosinās pārskatīt direktīvas par grāmatvedības standartiem, lai vienkāršotu finanšu pārskatu sniegšanas prasības un mazinātu administratīvos šķēršļus, jo īpaši tos, kuri rada slogu MVU.

Pašreiz spēkā esošie grāmatvedības noteikumi ir zaudējuši savu aktualitāti, un tajos ir ietvertas prasības, kas rada lieku administratīvo slogu it sevišķi MVU un mikrouzņēmumiem.

1.4. Finansēt inovācijas un ilgtermiņa ieguldījumus

Piekļuve finansējumam ir būtisks priekšnosacījums inovācijai un ilgtspējīgai izaugsmei. Finansējums ir arī vēlams, lai uzņēmumi varētu izstrādāt savas ilgtermiņa stratēģijas.

Visbeidzot, privātie uzkrājumi — vajadzības gadījumā sadarbībā ar publisko ieguldījumu — ir efektīvi jāmobilizē apjomīgos ieguldījumos tādās atsevišķās infrastruktūrās, no kurām ir atkarīgi stratēģijas „Eiropa 2020” īstenošanas veiksmīgi rezultāti. Šajā aspektā finanšu tirgiem ir noteicošā loma, un normatīvā vide nedrīkstētu pieļaut tādus apstākļus, kas nāktu par ļaunu ilgtermiņa ieguldījumiem. Īstenojot Komisijas 2010. gada 2. jūnija paziņojumu par finanšu nozares regulēšanu ilgtspējīgai izaugsmei¹⁵, vajadzētu izdoties saliedēt šo tirgu nozīmi reālās ekonomikas labā. Tomēr ir jāapzina tādi jauni virzieni, kas ļautu pilnveidot uzņēmumu pārvaldības veidu, rast inovatīvu pieeju, kā nodrošināt stimulus atsevišķiem ieguldījumu veidiem, vai arī veidot efektīvas privātā un publiskā sektora sadarbības formas, kuras vajadzības gadījumā palīdzētu pavērt ieguldījumu politikai nepieciešamās iespējas.

15. priekšlikums: Eiropas projektu finansēšanai Komisija paredz stimulēt privāto obligāciju („projektu obligāciju”) ieviešanu.

Viens no iedarbīgiem veidiem, kā mobilizēt privātā sektora ieguldījumus stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanai, būtu vēl lielākā mērā, nekā tas jau notiek tagad, iztrūkstošā privātā sektora finansējuma vietā izmantot Eiropas Savienības līdzekļus. Pārskatot budžetu tika ierosināti līdzekļi, ar kuriem budžeta ietekmi varētu pastiprināt. Ar inovatīviem finanšu instrumentiem Eiropas līdzekļus varētu izmantot partnerībā ar banku un privāto sektoru, jo īpaši ar Eiropas Investīciju bankas (EIB) starpniecību. Šādi līdzekļi kļūtu par standarta praksi tādu projektu gadījumā, kuriem ir ilgtermiņa komerciālais potenciāls. Svarīga iniciatīva ir minēto „projektu obligāciju” iecere: šīs obligācijas emitētu privātais sektors, un Eiropas budžets tiktu izmantots, lai uzlabotu to reitingu nolūkā ar EIB starpniecību piesaistīt citu kapitāla tirgu finanšu institūciju un privāto ieguldītāju finansējumu, tādus kā pensiju un apdrošināšanas fondi.

16. priekšlikums: Komisija izpētīs pasākumus, kas varētu sekmēt privātos ieguldījumus, jo īpaši ilgtermiņa ieguldījumus, kas aktīvi varētu sekmēt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu. Šie pasākumi varētu attiekties uz uzņēmumu korporatīvās pārvaldības reformu, tie varētu stimulēt noturīgus ilgtermiņa ētiskus ieguldījumus, kuri nepieciešami pārdomātai, „zaļai” un iekļaujošai ekonomiskajai izaugsmei. Turklāt līdz 2012. gadam Komisija gādās par to, lai visās dalībvalstīs izveidotie riska kapitāla fondi varētu darboties un brīvi veikt ieguldījumus Eiropas Savienībā (vajadzības gadījumā pieņemot jaunu tiesisko regulējumu). Komisija centīsies likvidēt jebkādu nodokļu režīmu, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt pārrobežu darbības.

Ir vēlams izveidot nosacījumus, kas vajadzīgi, lai privātos uzkrājumus aktīvāk mobilizētu ieguldījumu atbalstam, jo īpaši tādiem ieguldījumiem, kuri saskaņā ar tiem piemērotajiem kritērijiem visefektīvākajā veidā palīdz sekmēt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu. Nespēja piekļūt finansējumiem ir viens no iemesliem, kuru uzņēmumi regulāri min kā šķērslī to izaugsmei un jaunu darba vietu radīšanai. It īpaši ir ne tikai jāuzlabo MVU iespējas piekļūt finansējumam, bet ir jāveido arī tādi stimulu mehānismi, kas veicinātu visa veida ilgtspējīgus ieguldījumus un palīdzētu īstenot ilgtermiņa stratēģiju. Izšķiroša nozīme ir arī pienācīgam finansējumam tādu Eiropas infrastruktūru finansēšanai, no kurām ir atkarīga stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšana. Šajā nolūkā Komisija centīsies noskaidrot, cik lielā mērā

¹⁵ COM(2010) 301.

šo mērķu sasniegšanu veicina uzņēmumu korporatīvās pārvaldības reforma, ieguldījumu marķējumu izveide vai neatkarīgas ieguldījumu izvērtēšanas metodes.

Riska kapitāls ir būtisks finansējuma avots jo īpaši jaundibinātiem, inovatīviem uzņēmumiem. Tomēr, tā kā riska kapitāla tirgi ir sadrumstaloti un to darbība nav efektīva, Eiropas Savienībā piekļūt riska kapitālam ir sarežģīti. Šajā nolūkā ir vajadzīgs tāds tiesiskais regulējums, kas ļautu riska kapitālam darboties visā Eiropas Savienībā, kā arī tāda nodokļu noteikumu koordinēšana, lai varētu izvairīties no nodokļu dubultas uzlikšanas riska.

17. priekšlikums: Pēc tam, kad tiks pabeigta pašlaik notiekošā Eiropas Savienības tiesību aktu izvērtēšana publiskā iepirkuma jomā, kā arī pamatojoties uz plašu apspriešanos, Komisija vēlākais 2012. gadā nāks klajā ar priekšlikumiem tiesību aktiem, kuru mērķis ir vienkāršot un modernizēt Eiropas noteikumus nolūkā padarīt līgumu piešķiršanas procedūras elastīgākas un ļaut sekmīgāk izmantot publiskā iepirkuma līgumus citu politikas jomu atbalstam.

Publisko iestāžu iepirktās preces un pakalpojumi veido aptuveni 17 % Eiropas Savienības IKP. Eiropas Savienības publisko iepirkumu tiesības ir izstrādātas tā, lai izveidotu atvērtu un konkurētspējīgu Viseiropas tirgu lieliem publisko iepirkumu līgumiem, tādējādi gadā ietaupot vairākus miljardus euro nodokļu maksātāju naudas. Publiskais iepirkums vienlaikus var būt arī nozīmīgs potenciāls tādā ziņā kā, piemēram, inovācijas, vides aizsardzība vai darba vietu radīšana. Sarežģītā Eiropas un valsts noteikumu mijiedarbība nereti ļoti lielā mērā apgrūtina publiskā iepirkuma administratīvās procedūras. Uzaicinājumos iesniegt piedāvājumus citu dalībvalstu uzņēmumu dalības līmenis joprojām ir ļoti zems¹⁶.

18. priekšlikums: Komisija 2011. gadā pieņems likumdošanas iniciatīvu par pakalpojumu koncesijām. Ja būs spēkā skaidri un samērīgi noteikumi, tie uzlabos Eiropas uzņēmumu piekļuvi tirgum, vienlaikus nodrošinot pārredzamību, vienlīdzīgu attieksmi un vienādus darbības nosacījumus visiem tirgus dalībniekiem. Šādi spēkā esoši noteikumi sekmēs publiskā un privātā sektora partnerības un sekmīgāk pilnveidos kvalitātes un cenas attiecības potenciālu gan pakalpojumu izmantotāju, gan līgumslēdzēju struktūru labā.

Pakalpojumu koncesijas veido 60 % no publiskā un privātā sektora partnerību līgumiem (kuru vērtība 2006. gadā atbilda 118,8 miljardiem euro). Infrastruktūru darbību izdotos sekmēt, uzlabojot konkurences nosacījumus pakalpojumu koncesiju piešķiršanai un samazinot tiesisko nenoteiktību. Publiskā un privātā sektora partnerības un jo īpaši pakalpojumu koncesijas ļaus mobilizēt ilgtermiņa ieguldījumus tādos sektoros kā enerģētika, atkritumu pārvaldība un transporta infrastruktūra. Komisija nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumu nolūkā izveidot tādu vispārēju Eiropas satvaru, kas būtu labvēlīgs šāda veida publiskā un privātā sektora partnerībām, neradot pārliekus šķēršļus vietējām pašvaldībām.

¹⁶ No visiem piešķirtajiem iepirkuma līgumiem 2009. gadā pārrobežu iepirkumu veidoja tikai aptuveni 1,5%. Tirdzniecības intensitāte publiskā iepirkuma jomā ir daudz zemāka nekā privātā iepirkuma tirgos, no kā var secināt, ka netiek pilnībā izmantotas priekšrocības, ko varētu sniegt pārrobežu tirdzniecība un konkurence.

1.5. Izveidot uzņēmumiem labvēlīgu juridisko un fiskālo vidi

Lai mūsu uzņēmumi varētu gūt labumu no visām vienotā tirgus sniegtajām iespējām, tostarp no tiesībām brīvi veikt uzņēmējdarbību, noteikumiem, uz kuriem balstās vienotais tirgus, ir jābūt vienkāršiem, piemērotiem un tādiem, kas risina problēmas, ar kurām uzņēmumi saskaras savā ikdienas darbībā. Šajā sadaļā ierosināto pasākumu vidū ir, piemēram, pasākumi, lai samazinātu administratīvo un regulatīvo slogu, tādējādi pozitīvi ietekmējot ekonomisko izaugsmi un darba vietu radīšanu¹⁷. Šajā sakarā tiks pieņemtas ļoti konkrētas iniciatīvas, lai nodrošinātu, ka Eiropas Savienībā uzņēmējsabiedrību reģistri būtu savstarpēji savienoti un lai elektroniskā identifikācija un autentifikācija tiktu savstarpēji atzīta. Tikpat būtiski ir jautājumi saistībā ar fiskālajiem aspektiem. Uzņēmumu nodokļa bāzes un PVN jomā tiks īstenotas iniciatīvas, kuru nolūks ir ierobežot uzņēmumiem uzlikto administratīvo slogu un sekmēt uzņēmumu pārrobežu darbību. Cita starpā īpašas uzmanības centrā ir jābūt arī aizsardzības un drošības nozarēm, jo šīs nozares ar savām progresīvajām tehnoloģijām, inovācijām un zinātību stimulē izstrādi un izaugsmi visā pārējā ekonomikā kopumā.

19. priekšlikums: Komisija rīkosies, lai uzlabotu valstu fiskālo politiku koordināciju, un konkrēti pieņems priekšlikumu direktīvai, ar ko 2011. gadā paredzēts izveidot kopējo konsolidēto uzņēmuma ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB).

Lielās atšķirības, kas pašlaik Eiropas Savienībā pastāv starp 27 valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmām, rada nopietnus fiskālus šķēršļus, kuri attur uzņēmumus no pārrobežu darbības vai šādu darbību neļauj. Šādas sadrumstalotības dēļ rodas svarīgi tirgus traucējumi un atbilstības nodrošināšanas izmaksas. Tas jo īpaši skar MVU, kam bieži nav pietiekamu resursu, lai novērstu šo iztrūkstošo efektivitāti, un var tos izstumt no visas vienotā tirgus aprites. Ieviešot kopējo konsolidēto uzņēmuma ienākuma nodokļa bāzi, ir paredzēts pievērsties tiem fiskālajiem noteikumiem, kas ierobežo ekonomisko izaugsmi. Uzņēmumu grupām vajadzēs ievērot vienu vienīgu noteikumu kopumu nodokļu jomā, un visas darbības ES notiks ar vienas („vienas pieturas”) fiskālās administrācijas starpniecību. Šādā veidā apgrozījums tiktu konsolidēts grupas līmenī, un zaudējumi tiktu atskaitīti no peļņas, neradot ar robežām saistītus šķēršļus. Turklāt uzņēmumiem vairs nevajadzēs ievērot noteikumus par iekšējām cenām darījumos, kas veikti grupas ietvaros (proti, attiecībā uz katra atsevišķa darījuma cenas koriģēšanu starp vienas grupas uzņēmumiem). No attiecībām uzņēmumu grupas iekšienē tiks izslēgti gadījumi, kad nodokļi tiek uzlikti dubulti vai kad atbrīvojums no nodokļiem tiek noteikts divkārtīgi tāpēc, ka valstu tiesību akti nodokļu jomā atšķiras un nesaskan. Ja valsts līmeņa rīcība netiks koordinēta, pašreizējā situācija atkārtosies, proti, uzņēmumiem joprojām nāksies saskarties ar tik daudzām fiskālajām sistēmām, cik ir dalībvalstu, kurās šie uzņēmumi darbojas. Šīs iniciatīvas, ko ierosinās Komisija, nebūs iecerētas nolūkā saskaņot uzņēmumu ienākuma nodokļus.

20. priekšlikums: Komisija 2011. gadā publicēs jaunu stratēģiju par PNV, pamatojoties uz zaļo grāmatu, ar ko tiek īstenots 2010. gadā paredzētais PVN sistēmas atkārtots padziļināts izvērtējums.

¹⁷ Ja administratīvo slogu, ar ko jāsaskaras uzņēmumiem, izdotos samazināt par 10 %, tiktu nodrošināts papildu 0,6 % IKP pieaugums.

Pašreizējam PVN regulējumam ir daudz ierobežojumu, kuri uzņēmumiem rada nesamērīgu administratīvo slogu. Vienotā tirgus sekmīgu darbību un Eiropas uzņēmumu konkurētspēju apgrūtinā sarežģītās nodokļu uzlikšanas un nodokļu atbrīvojumu sistēmas, dalībvalstīm piedāvātās atkāpes un alternatīvas, kā arī speciālie noteikumi, ko piemēro pārrobežu darījumiem, jo visi šie iepriekš minētie faktori rada lielas atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem, it sevišķi tiem, kas darbojas vairākās dalībvalstīs. Neraugoties uz to, ka kopš PVN ieviešanas ir notikušas nozīmīgas pārmaiņas ekonomiskajā un tehnoloģiskajā vidē, PVN sistēma lielās līnijās nav mainījies, jo īpaši attiecībā uz uzņēmumiem izvirzīto pārskatu sniegšanas prasību un kārtību, kādā notiek PVN iekasēšana. Turklāt pašreizējā sistēma neizslēdz krāpšanas iespējamību: iemesls tam, ka aptuveni 12 % PNV netiek iekasēti, ir krāpšana nodokļu jomā, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešana vai bankrots. Nākotnes stratēģijā PNV jomā tiks uzsvērtas tās prioritātes, kas jāizvirza tiesību aktu priekšlikumos, lai izveidotu tādu PVN regulējumu, kas vienotajam tirgus nodrošinātu vairāk stabilitātes un kas būtu efektīvāks.

21. priekšlikums: Komisija 2011. gadā ierosinās tiesību aktu kopumu par uzņēmējdarbības reģistru savstarpējo savienojamību.

Tā kā nav tīkla, kas savstarpēji savienotu valstu uzņēmumu reģistrus, ir apgrūtināta piekļuve informācijai par citu dalībvalstu uzņēmumiem, kā rezultātā uzņēmumiem, kas veic pārrobežu darbību, pieaug administratīvais slogs un lielā mērā paaugstinās izmaksas, bet citiem uzņēmumiem, patērētājiem un publiskajām struktūrām trūkst pārredzamības.

22. priekšlikums: Komisija līdz 2012. gadam nāks klajā ar ierosinājumu lēmumam, kas visā ES garantētu elektroniskās identifikācijas un elektroniskās autentifikācijas savstarpēju atzīšanu, pamatojoties uz tiešsaistē sniegtiem autentifikācijas pakalpojumiem, kurus jādara pieejamus lietotājiem visās dalībvalstīs. Komisija 2011. gadā ierosinās pārskatīt direktīvu par e-parakstu nolūkā nodrošināt tiesisku regulējumu e-autentifikācijas sistēmu pārrobežu atzīšanai un sadarbībai.

Lai vienotais tirgus darbotos pareizi un lai varētu izmantot tādas instrumentus kā pakalpojumu direktīva vai rīcības plāns e-iegādājumu jomā, uzņēmumiem ir jābūt iespējai sadarboties ar administrācijām elektroniski, cita starpā arī pārrobežu mērogā, kā jau tas tika uzsvērts Komisijas paziņojumā par digitālo programmu. Būtiski priekšnosacījumi, lai tiešsaistē pieejamos publiskos pakalpojumus varētu bez sarežģījumiem izmantot arī ārpus vienas valsts robežām, ir šādi: valstu e-identifikācijas un e-autentifikācijas sistēmām ir jābūt savstarpēji izmantojamām un savstarpēji atzītām.

1.6. Konkurētspēja starptautiskajos tirgos

Eiropas uzņēmumi ar panākumiem pārdod savas preces un pakalpojumus visā pasaulē, tādējādi gūstot labumu no atvērtās un integrētās pasaules tirdzniecības. Vienotais tirgus ir sava veida „bāzes nometne”, kas ļauj Eiropas uzņēmumiem sekmīgāk sagatavoties starptautiskajai konkurencei un iekarot jaunus tirgus. Tāpēc ir jo īpaši svarīgi garantēt, lai mūsu ārpolitika un iekšpolitika būtu konsekventas un savstarpēji papildinošas.

Eiropas Savienība ir viena no lielākajām preču un pakalpojumu eksportētājām pasaulē un viena no galvenajām ārvalstu tiešo investīciju saņēmējām. Taču jāsaglabā ir arī reālais

skatījums. Eiropai — savstarpējības un savstarpējā labuma garā — ar lielāku pārliecību būtu jāiestājas par savām interesēm un vērtībām. Ar brīvās tirdzniecības nolīgumiem var Eiropas uzņēmumiem nodrošināt piekļuvi svarīgākajiem tirgiem un padziļināt regulatīvo sadarbību ar mūsu nozīmīgākajiem tirdzniecības partneriem. Turklāt tirdzniecības partnerattiecības ir jābalsta uz savstarpējām interesēm un labumu, un ir jāatzīst, ka gan ES, gan tās partneriem ir gan tiesības, gan pienākumi. Komisija saglabās savu vērību, aizsargājot Eiropas intereses un darba vietas, un ar visiem attiecīgiem līdzekļiem cīnīsies pret negodīgu tirdzniecības praksi.

Ja starptautiskajos noteikumos darbosies pēc iespējas lielāka konverģence, Eiropas uzņēmumi no tā gūs labumu, jo īpaši tāpēc, ka samazināsies izmaksas, kuras rodas, cenšoties pielāgoties noteikumiem vai standartiem, kuri atšķiras no Eiropā piemērotajiem. Turklāt ir svarīgi gādāt par to, lai Eiropas uzņēmumiem būtu piekļuve ārējiem tirgiem, jo īpaši publiskajam iepirkumam atbilstoši taisnīgiem nosacījumiem.

Vienotajam tirgum ir jābūt saistošam gan kandidātvalstīm, gan tām valstīm, kas ar laiku varētu pievienoties Eiropas Savienībai, kā arī Eiropas Savienības kaimiņvalstīm. Komisija plānos turpināt vienotā tirgus noteikumu izvēšanu, ņemot vērā, kāda ir attiecīgo valstu regulatīvā konverģence un spēja efektīvi īstenot saistošos noteikumus.

23. priekšlikums: *Komisija turpinās izvērst savu regulatīvo sadarbību ar svarīgākajiem tirdzniecības partneriem (gan divpusējās attiecībās, risinot regulatīvo dialogu, gan daudzpusējās attiecībās, piemēram, G-20 ietvaros), izvirzot divējādu mērķi — sekmēt regulējuma konverģenci (jo īpaši, cik vien iespējams veicinot trešo valstu režīmu ekvivalenci) un iestāties par to, lai pēc iespējas plaši tiktu pieņemti starptautiski standarti. Uz šīs bāzes Komisija apspriedīs starptautiskas tirdzniecības nolīgumus (gan daudzpusējus, gan divpusējus), īpašu uzsvaru liekot uz diviem aspektiem — piekļuvi tirgum un regulatīvo konverģenci —, jo īpaši attiecībā uz tādām jomām kā pakalpojumi, intelektuālā īpašuma tiesības un subsīdijas.*

Tā kā starptautiskā līmenī regulatīvās konverģences nav, starptautiskā tirdzniecība tiek lielā mērā kavēta. Lai izvairītos no konfliktiem un regulējuma arbitražas, Eiropas Komisija ir aktīvi iesaistījusies regulatīvajā sadarbībā, kas norit gan daudzpusējā, gan divpusējā plānā. Šajā sakarā ārkārtīgi liela nozīme ir G-20 procesam, un ES šajā procesā saglabās savas līderpozīcijas, lai sekmētu pasaules mēroga finanšu reformas, ieguldītu centienus kvalitatīva regulējuma izstrādē un stimulētu starptautisku standartu pieņemšanu. Līdztekus minētajam ES ir arī iesaistījusies regulatīvajā dialogā ar vairākiem stratēģiskajiem partneriem, proti, Amerikas Savienotajām Valstīm, Japānu, Ķīnu, Krieviju, Indiju un Brazīliju, bet joprojām ir daudz darāmā, lai šo dialogu izdotos padziļināt un paplašināt. Ekonomikas un finanšu krīzes apstākļos protekcionistiskās tendences nav pietiekami uzskatāmas. Šo sarunu nolūks ir sekmēt regulējuma konverģenci, tostarp tādos sensitīvos jautājumos kā intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība un subsīdijas, un nodrošināt Eiropas uzņēmumiem daudz jaunu iespēju.

24. priekšlikums: *Komisija 2011. gadā nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu tāda Kopienas instrumenta izveidei, kura pamatā ir Eiropas Savienības starptautisko saistību īstenošana ar nolūku sekmēt ES spēju nodrošināt pastiprinātu līdzsvaru attiecībā uz piekļuvi publiskajiem iepirkumiem rūpnieciski attīstītajās un lielākajās jaunattīstības valstīs.*

Šajā jomā pastāv dziļas pretrunas, jo, no vienas puses, ES publisko iepirkumu tirgus ir relatīvi atvērts, bet, no otras puses, piekļuve publisko pakalpojumu līgumiem mūsu tirdzniecības partneriem ir ierobežota. ES starptautiskās saistības attiecībā uz piekļuvi tirgum (publiskā iepirkuma nolīgums, brīvās tirdzniecības nolīgumi) Eiropas Savienībā nav piemērotas viendabīgi. Tādējādi gan Savienības iekšienē, gan ārpus tās Eiropas uzņēmumu darbības nosacījumi nav vienādi, un konkurence starp Eiropas un trešo valstu uzņēmumiem nav vienlīdzīga. Starptautiskā mērogā ES ir grūtības sekmīgāk piekļūt tirgiem, jo tai ir ierobežota ietekme tirdzniecības sarunās ar publiskā iepirkuma nolīguma partneriem un/vai sarunās par divpusējiem brīvās tirdzniecības nolīgumiem.

2. UZ IEDZĪVOTĀJU INTERESĒM ORIENTĒTS VIENOTAIS TIRGUS, LAI ATJAUNOTU IEDZĪVOTĀJU UZTICĒŠANOS

„Piešķirt tirgum sociālo dimensiju” — Mario Monti ierosina reālu ceļu, kā būtu iespējams iedzīvināt vienoto tirgu un arī pašu Eiropu. Lai gan krīzes apstākļos šis tirgus pierādīja solidaritātes spēku, tomēr joprojām ir pamats zināmām bažām. **Šim lielajam tirgum ir jābūt galvenokārt orientētam uz Eiropas iedzīvotāju interesēm**, un ir atkārtoti jāiegulda “īpaši konkurētspējīgā tirgus sociālajā ekonomikā”.

Labā sociālā sistēma, efektīva izglītības un profesionālās sagatavošanas sistēma, kvalitatīva nodarbinātība, prasīga politika attiecībā uz veselību un drošību darbā — viss minētais sekmē tirgus darbību un ir priekšnosacījums turīgumam un ekonomiskai izaugsmei. Šie faktori padara valsti piesaistošu, veido sociālo saikni un tāpat kā citi strukturālie faktori, tādi kā kvalitāte vai infrastruktūras blīvums, veido globālajai konkurētspējai nepieciešamo augsni.

Savukārt nabadzība, bezdarbs, sociālā atstumtība, bailes no nākotnes ne vien rada sabiedrībai izmaksas, bet arī negatīvi ietekmē ekonomiku. Eiropas uzņēmumi to ir sapratuši; proti, tie gan Eiropas, gan visas pasaules mērogā piedalās savas vides veidošanā, ieguldot fondos, pilsoniskajā sabiedrībā, vēlētajos pārstāvjos, piegādātājos vai klientos, dibinot tādas partnerības, kas veidotas nolūkā visiem garantēt ilgtspējīgu un solidāru attīstību.

Vienotais tirgus piedalās arī katra Eiropas iedzīvotāja identitātes veidošanā: gan valodu apmācība skolās, gan ceļojumi, gan mācību braucieni uz ārzemēm, gan arī euro vienotās valūtas izmantošana, piedāvāto produktu daudzveidība .. — visi šie ikdienas aspekti mūs visus padara eiropiskus, neraugoties uz to, kas esam — patērētāji, darba ņēmēji, studenti, noguldītāji, uzņēmēji, sabiedrisko pakalpojumu izmantotāji, pacienti vai pensionāri u.c. Turklāt laika gaitā, gadiem skrienot, Eiropas iedzīvotāji redz, ka šī telpa sašaurinās dažādā ziņā — profesionālajā dzīvē, patēriņa ieradumos vai jautājumos par veselību un pensiju — , un Eiropas iedzīvotāju iespējas nav vairs tik vienkārši sasniedzamas.

Vienlaikus ievērojot sociālā nodrošinājuma sistēmu autonomiju, kuras ir dalībvalstu atbildībā, ir daudz jomu, kurās šī tirgus „sociālās” ekonomikas humānā dimensija varētu **uzlabot uzticēšanos un nodrošināt sekmīgu funkcionēšanu lielā tirgus ietvaros**. Tāpat ir arī jāuzsver, cik liela ir sociālo partneru nozīme gan valsts, gan Savienības līmenī, kur tiek atzinīgi novērtēta to loma, cenšoties novirzīt attiecīgā gultnē ekonomikas nozaru centienus, un šā dialoga rezultātā nereti var izdoties panākt Eiropas mēroga vienošanos.

Ir daudz tiesisko līdzekļu, kas ļauj Eiropas iestādēm atkārtoti investēt šo sociālo jomu un sociālos un vispārējās nozīmes ieguldījumus integrēt ekonomikas un finanšu atjaunošanas centienos.

Pamattiesību hartā ir atkārtoti apstiprināts to ekonomikas un sociālo tiesību kopums, kuriem šajā Hartā piešķirta lielāka redzamība. Saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību Savienība atzīst šajā Hartā izklāstītos principus, un šai Hartai ir tāda pati tiesiskā vērtība kā Līgumiem. Komisija darīs visu, lai nodrošinātu, ka Harta tiek ņemta vērā Eiropas Savienības politikas jomu izstrādē¹⁸. Līgumā par Eiropas Savienību iestrādātā „horizontālā sociālā klauzula”¹⁹, kas ļauj izvērtēt to, cik saistoši ir visi pieņemtie politiskie pasākumi to sociālo seku gaismā, ir jāiedzīvina un jāņem vērā visās mūsu kopējās pārdomās.

Saskaņā ar jaunu vērienīgu ieceri ir paredzēts **panākt, lai efektīvi darbojošies tirgi funkcionētu Eiropas uzņēmumu radošuma un dinamikas labā, un tajā pašā laikā rast izlīgumu starp Eiropas iedzīvotājiem un to vienoto tirgu.** Ar šo jauno ieceri ir paredzēts Eiropas politikas iniciatīvām piešķirt ilgtspējīgāku perspektīvu, cenšoties sekmīgāk laikus paredzēt krīžu iespējamību un amortizēt šādu krīžu sekas, kā arī konsolidējot Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Kohēzijas un jo īpaši teritoriālās kohēzijas nostiprināšana joprojām ir viens no priekšnoteikumiem pareizai vienotā tirgus darbībai. Tieši šajā nozīmē Komisija tuvākajā laikā nāks klajā ar priekšlikumiem nolūkā uzlabot kohēzijas politikas ietekmi, pastiprināt kohēzijas politikas orientēšanu uz rezultātiem un veikumu, izvirzīt lielākas prasības attiecībā uz šīs politikas īstenošanu un koncentrēt Eiropas Savienības resursus svarīgākajās prioritārajās jomās. Komisija arī izskatīs iespējas, kā uzlabot vienotā tirgus infrastruktūras, un cita starpā sekmēt publiskā un privātā sektora partnerību izmantošanu.

Šis akts par vienoto tirgu ir saistošs iedzīvotājiem, jo iedzīvotāji ir vieni no ekonomikas veidotājiem. Jautājumi saistībā ar neekonomiska rakstura tiesībām, no kurām iedzīvotāji gūst labumu savā ikdienas dzīvē, ir paralēli aplūkoti arī „**2010. gada ziņojumā par Eiropas pilsonību: Likvidējot šķēršļus ES pilsoņu tiesību īstenošanai,**” kurš šobrīd atrodas pieņemšanas procesā Eiropas Komisijā.

2.1. Uzlabot sabiedriskos pakalpojumus un svarīgākās infrastruktūras

Lai gan Eiropas vērienīgās ieceres pamatā ir tirgus, kas iedzīvotājiem nodrošina piekļuvi visplašākajam preču un pakalpojumu klāstam un zemākām cenām un sekmē inovācijas, šī iecere arī izceļ to, ka tikpat svarīgs aspekts ir Savienības sociālā un teritoriālā kohēzija, un atzīst, ka ar tirgus spēkiem vien nebūs gana, lai rastu piemērotas atbildes uz sabiedrības kolektīvajām vajadzībām.

Tieši šā iemesla dēļ Eiropas Savienība (konkrēti LESD 14. pantā un Līgumiem pievienotajā protokolā Nr. 26) atzīst, cik sociāli lietderīgi un ekonomiski vērtīgi ir pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, un saskaņā ar subsidiaritātes principu apstiprina, ka publiskajām iestādēm ir iespēja sniegt, pasūtīt un organizēt šos pakalpojumus tā, lai, cik vien iespējams, atbildētu uz lietotāju vajadzībām. Šis ir arī iemesls, kāpēc lielu tīkla nozaru pakāpenisku liberalizāciju, no kuras ir atkarīgas konkurētspējas uzlabošanās Savienībā, Savienība īsteno, vienlaikus definējot stingrus publisko pakalpojumu pienākumus attiecībā uz visiem iedzīvotājiem. Tieši šā iemesla dēļ arī Eiropas Savienība iegulda darbu veiktspējīgu Viseiropas infrastruktūru izstrādē, identificējot dažādās nozarēs trūkstošos segmentus un izmantojot dažādus stimulus, lai sekmētu to izstrādi.

¹⁸ „Stratēģija Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā”, COM(2010) 573, 19.10.2010.

¹⁹ Līguma par Eiropas Savienības darbību 9. pants.

Daudzas no darbībām, kuras ikdienā pilda sabiedriskie pakalpojumi, pēc savas būtības ir ekonomiska darbība, un šā iemesla dēļ ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Jo īpaši, ievērojot LESD 106. pantu, uz tām attiecas Komisijas ekskluzīvā kompetence, ar kuru saskaņā tā gādā par to, lai kompensācijas, ciktāl tas ir valsts atbalsts, būtu saderīgas ar iekšējo tirgu. Komisija izvērtēs un, iespējams, arī uzsāks darbu, lai pārskatītu lēmumu un pamata regulējumu attiecībā uz kompensācijām par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām (kad nereti dēvēta par „Altmark kopumu”);

Piemērojot Eiropas noteikumus par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kompetentajām publiskajām iestādēm un atsevišķiem nozares dalībniekiem rodas daudz praktisku jautājumu jo īpaši sociālo pakalpojumu jomā. Tāpēc Savienībai un tās dalībvalstīm jāgarantē, lai tiktu nodrošināts tāds tiesiskais satvars, kas ļautu publiskajiem pakalpojumiem izpildīt savu uzdevumu un iedarbīgi atbildēt uz visu iedzīvotāju vajadzībām. Savienībai ir precīzāk jāizvirza jauni mērķi centienos identificēt un palīdzēt ātri izveidot tādu būtisku infrastruktūru, no kuras ir atkarīga raita vienotā tirgus darbība, un lai izstrādātu jaunus, Eiropas iedzīvotājiem paredzētus pakalpojumus. Proti, saskaņā ar stratēģiju „Eiropa 2020” ir paredzēts izstrādāt tādu infrastruktūru, lai līdz 2013. gadam visiem būtu piekļuve ātrgaitas internetam. Šajā stratēģijā ir arī paredzēts, lai līdz 2020. gadam visiem Eiropas iedzīvotājiem būtu pieejams daudz lielāks pieslēguma ātrums (lielāks nekā 30 Mbps) un lai vismaz 50 % Eiropas mājāsaimniecības abonētu interneta pieslēgumu ar ātrumu vairāk nekā 100 Mbps.

25. priekšlikums: Komisija apņemas līdz 2011. gadam pieņemt paziņojumu un virkni ar to saistītu pasākumu vispārējās nozīmes pakalpojumu jomā.

Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāgādā par to, lai sabiedriskie pakalpojumi, tostarp sociālie pakalpojumi, kas atbild uz Eiropas iedzīvotāju vajadzībām, būtu attiecīgajā līmenī vienkāršāk sniedzami, lai tie atbilstu skaidriem finansējuma noteikumiem, lai tiem būtu augsta kvalitāte un lai tie faktiski būtu pieejami visiem. Šādā perspektīvā Komisijas iniciatīvu veidos trīs galvenās sastāvdaļas.

Pirmkārt, publiskās pārvaldes struktūrām tiks nodrošināts vienkārši lietojams un efektīvu „riku komplekts”, kas attiektos uz visām iespējamām aktuālām problemātiskām jomām (tādām kā finansējums, publiskais pasūtījums vai sadarbība starp publiskajām struktūrām) un, kuru izmantojot, šo iestāžu attiecīgās kompetences jomā un atbilstoši tam, cik šīs iestādes ir autonomas, tām būtu iespējams nodrošināt kvalitatīvus vietējos publiskos pakalpojumus, kas atbilstu iedzīvotāju vajadzībām. Pateicoties šim riku kopumam, būs iespējams arī sekmīgāk izvērtēt pakalpojumu kvalitāti un veikt salīdzināšanu gan viena, gan vairāku nozaru ietvaros.

Otrkārt, Eiropas iedzīvotāji varēs paust savu nostāju par tiem piedāvāto pakalpojumu kvalitātes attīstību, jo īpaši saistībā ar lielo tīkla nozaru (transporta, pasta, enerģētikas pakalpojumu) liberalizāciju.

Visbeidzot, tiks labāk izpildītas prasības attiecībā uz vispārējo piekļuvi tādiem pakalpojumiem, kurus Eiropas iedzīvotāji uzskata par svarīgiem viņu ikdienas dzīvei (piemēram pasta pakalpojumiem), ņemot vērā, ka sabiedrisko pakalpojumu kvalitāte ir lielā mērā saistīta arī ar to pieejamību, tostarp arī cenas izteiksmē. Pamatojoties uz šajā jomā gūto pieredzi, ir padziļināti jāanalizē tie šķēršļi, kas varētu kavēt augstas kvalitātes universālo pakalpojumu sniegšanu. Lai apmierinātu visu tirgus dalībnieku vēlmes, būs dinamiski jāizvērtē Eiropas iedzīvotāju vajadzības, kas strauji attīstās līdztekus izmaiņām sabiedrībā un sabiedrības paradumos.

Komisija jo īpaši apņemas

- turpināt aktualizēt atbildes uz pilsoņu un publisko struktūru formulētajiem praktiskiem jautājumiem par ES tiesību piemērošanu (valsts atbalsta un publiskā iepirkuma jomā) vispārējās nozīmes pakalpojumiem;
- īstenot pasākumus, kas ļautu sekmīgāk izvērtēt un uzskatāmāk Eiropas līmenī salīdzināt pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi piedāvājuma kvalitāti, jo īpaši pamatojoties uz šajā jomā gūto pieredzi, un
- izpētīt, cik piemēroti un vai ir iespējams universālā pakalpojuma pienākuma saistības paplašināt, tos attiecināt uz jaunām jomām, ņemot vērā izmaiņas Eiropas iedzīvotāju vajadzībās un, iespējams, atsaucoties uz LESD 14. pantu.

Priekšlikumi attiecībā uz to noteikumu izvērtēšanu un pārskatīšanu, kurus piemēro publiskajam iepirkumam — tostarp valsts iestāžu sadarbību un direktīvu par koncesijām — ir sagatavoti uz vienas loģiskās bāzes, jo tie ir iecerēti, lai pilnveidotu pieminēto „rīku komplektu”, kas šajā sakarā ir valsts administrācijas iestāžu rīcībā. Turklāt ir jāuzsver, ka Eiropas Savienības ieceri — risināt ar vispārējās nozīmes infrastruktūru modernizācijas nepieciešamību saistītās problēmas — atspoguļo arī iniciatīvas, kuru nolūks ir modernizēt iepriekš minēto lielo tīkla nozaru (enerģijas, transporta un elektronisko sakaru nozaru) infrastruktūru.

26. priekšlikums: Komisija 2011. gadā pārskatīs Kopienas vadlīnijas Eiropas Transporta tīkla attīstībai un nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumu par vispārējo transporta infrastruktūras finansēšanas satvaru.

Pašlaik, neraugoties uz veiktajiem vērienīgajiem ieguldījumiem, Eiropas Savienības rīcībā joprojām nav tāda pārrobežu transporta infrastruktūras tīkla, kas būtu pietiekami sekmīgi savstarpēji savienots, savstarpēji izmantojams un efektīvs. Tomēr transporta infrastruktūra ir ārkārtīgi būtiska, lai nodrošinātu sekmīgu iekšējā tirgus darbību, un tām ir jāveicina ekonomiskā izaugsme un ilgtspējīga attīstība. Līdztekus koordinācijas trūkumam starp dalībvalstīm projektu plānošanas, finansēšanas un pārvaldības jomā, vēl viens faktors, kas kavē šādas infrastruktūras izveidi, ir tas, ka Eiropas līmenī nav tāda vispārēja finansējuma satvara, kas ļautu finansējumu tieši virzīt uz visbūtiskāko trūkumu novēršanu vienotajā tirgū. Šo finansējuma satvaru definēs uz nākamās daudzgadu finanšu shēmas bāzes (orientējoši 2011. gada vidū).

27. priekšlikums: Komisija pieņems paziņojumu par enerģētikas infrastruktūras prioritātēm 2020.–2030. gadam, lai sekmētu tāda enerģētikas iekšējā tirgus izveidi, kurš pilnībā darbotos, risinot saasinājušos problēmu, t.i., izveidojot infrastruktūras iztrūkstošos posmus, un atvieglinot atjaunojamu energoresursu integrāciju. Rīkus, kas nepieciešami šo prioritāro darbību īstenošanai, ierosinās 2011. gadā ar jaunu instrumentu Eiropas enerģētikas infrastruktūras drošībai.

Lai izveidotu Eiropas enerģētikas tirgu, ir nepieciešama mūsdienīga infrastruktūra. Savienības centrālie mērķus attiecībā uz energoapgādes politiku ir vērsti uz tās konkurētspēju, ilgtspējību un drošumu. Lai šos mērķus īstenotu, ir nepieciešamāka tāda enerģētikas infrastruktūra, kas

nodrošina sekmīgāku valstu enerģijas tīklu savstarpēju saslēgumu, kas var asimilēt pieaugošo atjaunojamās enerģijas daļu un kas ļauj dažādot enerģijas avotus. Lai risinātu šos problemātiskos aspektus, pastāvošā infrastruktūra ir jāmodernizē, jāpadara progresīvāka un jāvienādo. Lai mainītu veidu, kā Eiropas Savienībā notiek tīklu plānošana un izstrāde, ir nepieciešama jauna Eiropas enerģētikas infrastruktūras politika. Ir jārod risinājumi, lai nodrošinātu iztrūkstošos tīkla segmentus, tāds kā enerģētikas tīkli Ziemeļu ledus okeānā vai Eiropas Dienvidu gāzes koridors. Tīkliem ir jābūt „viedākiem”, lai enerģijas izmantošana un transportēšana notiktu efektīvāk. Atļauju izsniegšanas procedūrām jābūt stingrākām un pārredzamākām; un ir jārod jauni finansējuma nodrošināšanas risinājumi, lai nākamajā desmitgadē izdotos īstenot milzīgus ieguldījumus vairāk nekā 200 miljardu euro apmērā²⁰ lielākajos Eiropas elektroenerģijas un gāzes piegādes tīklos, norādītajai summai pieskaitot aptuveni 400 miljardus euro valsts sadales tīklu uzturēšanai, modernizācijai un paplašināšanai.

28. priekšlikums: Eiropas Parlamentam un Padomei vajadzētu pieņemt priekšlikumu lēmumam par rīcības programmas izveidi Eiropas radiofrekvenču spektra jomā efektīvākai Eiropas radiofrekvenču spektra pārvaldībai un izmantošanai.

Ir jāuzlabo Eiropas radiofrekvenču spektra izmantošanas efektivitāte, saskaņotība un koordinēšana, lai tādējādi būtu pieejams pietiekams radiofrekvenču spektrs, kas tādējādi apmierinātu iedzīvotāju un uzņēmumu vajadzības šajā jomā. Ja tās pašas spektra joslas visā ES ir pieejamas atbilstoši elastīgiem tehniskiem nosacījumiem, gūto apjomradīto ietaupījumu rezultātā izdosies samazināt sakaru cenu visiem lietotājiem.

2.2. Vienotajā tirgū stiprināt solidaritāti

No Mario Monti ziņojuma izriet, ka šī skepse, ko daudzi izjūt attiecībā uz iekšējo tirgu, ir skaidrojama — cita starpā — arī ar izveidojušos priekšstatu, ka šie pakāpeniskie liberalizācijas procesi ir notikuši, tam „upurējot” dažu ekonomikas operatoru iegūtās sociālās tiesības. Lisabonas līgums, kā arī šis „augsti konkurētspējīgas tirgus sociālās ekonomikas” jēdziens, kurš apstiprināts kā viens no svarīgākajiem mērķiem, liek mums veidot visaptverošāku vienotā tirgus redzējumu. Ir jāsaņem ekonomiskās brīvības un kolektīvās rīcības brīvības. Ir svarīgi iedzīvināt sociālo partneru dialogu, lai būtu vairāk izredžu tā rezultātā izstrādāt sociālo partneru iniciētus un sociālajiem partneriem paredzētus tiesību aktus, kā to skaidri nosaka Lisabonas līgums.

Vienotā tirgus sniegtajām brīvībām ir jānodrošina priekšrocības gan visstiprākajiem, gan visvājākajiem. Visiem ir jāgūst labums no vienotā tirgus sniegtajām iespējām, cita starpā arī personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem. Īpaša vērība arī jāpiegriež tam, lai produktiem un pakalpojumiem (jo īpaši kultūras produktiem un pakalpojumiem) varētu piekļūt arī personas ar redzes vai dzirdes traucējumiem, piemēram, paredzot attiecīgu tehnoloģisko rīku izstrādi (automātiskos subtitrus vai īpašus raidījumus sabiedriskajos apraides kanālos).

²⁰

Avots: ENER GD.

29. priekšlikums: Pamatojoties uz savu jauno stratēģiju Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā²¹, Eiropas Komisija gādās par to, lai tiktu ņemtas vērā šīs Hartas nodrošinātās tiesības, tostarp tiesības uz kolektīvu rīcību. Komisija iepriekš padziļināti izvērtēs visu tiesību aktu priekšlikumu sociālo ietekmi uz vienoto tirgu.

30. priekšlikums: Komisija 2011. gadā pieņems tiesību aktu priekšlikumu, lai uzlabotu darba ņēmēju norīkošanas direktīvas īstenošanu, kurā, iespējams, iekļaus vai to papildinās ar skaidrojumiem attiecībā uz sociālo pamattiesību īstenošanu saistībā ar vienotā tirgus ekonomikas brīvībām.

Reāli īstenot pakalpojumu sniegšanas brīvību — tas nozīmē paredzēt darba ņēmēju sūtīšanu uz citu dalībvalsti. Tādējādi darba ņēmēju norīkošana ir svarīgs aspekts pakalpojumu iekšējā tirgū. Eiropas mērogā, lai pienācīgi nodrošinātu šo attiecīgo darbinieku tiesības, direktīvā par darba ņēmēju norīkošanu ir paredzēts tādu pamata noteikumu kodols, kas aizsargā uzņemšanas valsti un kas jāpiemēro arī attiecībā uz norīkotajiem darba ņēmējiem. Turklāt darba ņēmēju norīkošanu joprojām apgrūtina sarežģītas valstu administratīvās procedūras un nodokļu dubultas uzlikšanas izraisītās problēmas, kā rezultātā šī brīvība — pakalpojumu sniegšanas brīvība — nav nemaz tik vienkārši īstenojama. Šīs direktīvas īstenošanu, piemērošanu un tās noteikumu ievērošanas izpildi var uzlabot, bet tas interpretāciju var padarīt skaidrāku.

31. priekšlikums: Komisija 2011. gadā atkārtoti pārskatīs direktīvu par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju (pensijas fondu) darbību un uzraudzību, pamatojoties uz 2010. gada jūlija zaļo grāmatu par pensijām, izstrādās citus priekšlikumus, tostarp lai novērstu šķēršļus, ar kuriem savas pensijas organizēšanā saskaras darba ņēmēji, kas izmanto tiesību uz mobilitāti sniegtās iespējas.

Pensionēšanās perspektīvā darba ņēmējiem ir jābūt dotai iespējai izmantot savas tiesības uz pensiju. Šajā jomā ir daudz darāmā, ņemot vērā sabiedrības novecošanos, kā arī ekonomikas un finanšu krīzes ietekmi uz publiskajām finansēm un finanšu stabilitāti. Ar 2010. gada jūlija zaļo grāmatu aizsākās debātes par problēmām, kas jārisina, lai Eiropas iedzīvotāji varētu saņemt pienācīgu pensiju un lai šīs pensijas tiktu nodrošinātas ilgtermiņā.

32. priekšlikums: Komisija uzsāks apspriešanos ar sociālajiem partneriem, lai izveidotu Eiropas regulējumu nolūkā spēt laikus plānot rūpniecības pārstrukturēšanu.

Papildus tīri reaktīviem pasākumiem, lai reaģētu uz ekonomikas un finanšu krīzi, izvairīties no sociāliem konfliktiem ir izdevies, pateicoties laicīgas plānošanas stratēģijām, pārstrukturēšanas procesus pārvaldot proaktīvi un tos apspriežot. Tas ir priekšnosacījums saimnieciskās darbības sekmīgiem rezultātiem un sociāla prasība, jo šādas plānošanas rezultātā ir iespējams par jaunu pārdalīt resursus uz ekonomikas nozarēm, kas attīstās, un dot darba ņēmējiem jaunas iespējas gadījumā, kad to nodarbinātība ir apdraudēta. Izveidojot

²¹ „Stratēģija Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā”, COM(2010) 573, 19.10.2010.

Eiropas regulējumu pārstrukturēšanas procesiem, izdotos izveidot uz savstarpēju uzticēšanos balstītu vidi.

2.3. **Piekļuve darba iespējām un mūžizglītībai**

Nodarbinātība ir viens no tiem aspektiem, kas Eiropas iedzīvotājiem rada bažas. Vienotais tirgus ir lieliska, bet vēl pilnā mērā neizmantota iespēja maksimāli izmantot savu izglītību un kvalifikāciju un pieteikties uz darba piedāvājumiem citās dalībvalstīs. Ir jāierosina konkrēti mehānismi, lai veicinātu un vienkāršotu kompetenču apriti vienotā tirgus telpā.

Iespēja mācīties Eiropā ir viena no piesaistošākajām vienotā tirgus sniegtajām brīvībām un piedāvātajām iespējām. Bet šī iespēja — studēt vai mācīties citā dalībvalstī — nav tikai personiskās izaugsmes jautājums; šī iespēja ļauj iegūt jaunas iemaņas visas dzīves laikā un tādējādi veidot nākotnes uz zināšanām balstīto ekonomiku.

33. priekšlikums: Komisija 2012. gadā nāks klajā ar likumdošanas iniciatīvu profesionālās kvalifikācijas atzīšanas reformai, pamatojoties uz 2011. gadā īstenotu tiesību aktu izvērtējumu, lai atvieglinātu darba ņēmēju mobilitāti un pielāgotu apmācību darba tirgus pašreizējām vajadzībām. Saistībā ar šo priekšlikumu izvērtēs arī Eiropas profesionālās kartes iespējamās ieviešanas aspektus.

Tiesības darboties savā profesijā citā dalībvalstī ir viena no Līguma garantētajām pamatbrīvībām. Tā ir ārkārtīgi svarīga Eiropas iedzīvotājiem, kā arī lai nodrošinātu brīvu darba ņēmēju kustību, uzņēmējdarbības veikšanas brīvību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, taču to var apgrūtinās prasības attiecībā uz citā dalībvalstī iegūtas profesionālās kvalifikācijas atzīšanu. Savienībā ir 4600 reglamentētu profesiju. Ļoti daudzu profesiju pārstāvji vēl tagad ir spiesti saskarties ar ilgām un apgrūtinošām procedūrām, lai to kvalifikācija tiktu atzīta; jautājumi saistībā ar diplomu atzīšanu attiecas uz 20 % no SOLVIT gadījumu. Direktīva, kuru pieņēma 2005. gadā, ieviesta atsevišķus vienkāršojumus, jo īpaši lai atvieglinātu profesionāļu pagaidu mobilitāti. Pašreiz ieviestā sistēma ir jāizvērtē, lai noteiktu, vai pilnībā tiek izmantotas visas ar šo direktīvu nodrošinātās iespējas. Piemēram, šajā direktīvā ir pausts ieteikums izmantot profesionālo karti, sīkākus šādas kartes izmantošanas aspektus neprecizējot. Šāda karte varētu atsevišķām profesijām un ieinteresētajām personām veidot pievienotu vērtību. Turklāt, tā kā profesionāli aktīvās iedzīvotāju daļas proporcija samazinās, nākotnē būs arvien grūtāk apmierināt pieaugošo pieprasījumu pēc kvalificēta darbaspēka. Šai sistēmai arī jāņem vērā visas būtiskās pārmaiņas, ko īsteno dalībvalstīs izglītības sistēmas un profesionālās apmācības jomā nolūkā vienkāršot piekļuvi darba iespējām un atgriešanos darba tirgū. Tādēļ Komisija ir uzsākusi šo 2005. gada direktīvas izvērtēšanas darbu, kura noslēgumā 2011. gadā ir paredzēts sagatavot zaļo grāmatu un pašu direktīvu pārskatīt 2012. gadā.

34. priekšlikums: Sadarbojoties ar dalībvalstīm, Komisija izstrādās jaunatnes mobilitātes karti „Jaunatne kustībā”, kas atvieglinās visu jauniešu iespējas studēt citā dalībvalstī. Komisija arī paplašinās „Jaunatnei kustībā” veļtīto tīmekļa vietni, sniedzot informāciju par tālmācību un izglītības un profesionālās apmācības iespējām Eiropā.

Ārvalstīs pavadītam laikam ir jāklūst par normālu posmu katra Eiropas jaunieša izglītībā, jo, pateicoties jaunajām iegūtajām prasmēm un jo īpaši svešvalodu zināšanām, tā dotu iespēju ar

laiku atrast tādu darbu, kas sniegtu gandarījumu. Stratēģijas „Eiropa 2020” ietvaros Komisija ierosināja virkni pasākumu savā paziņojumā „Jaunatne kustībā”, lai palīdzētu jauniešiem iegūt tādas zināšanas, prasmes un pieredzi, kas tiem vajadzīga, lai atrastu savu pirmo darbu. Viens no pasākumiem, kuru Komisija pašlaik izvērtē, ir iespēja ieviest Eiropas studentu mobilitātes kredītus, lai lielākam skaitam Eiropas jauniešu un jo īpaši tiem, kas ir vismazāk labvēlīgā situācijā, būtu iespēja studēt, iegūt apmācību vai tikt norīkotam darbā uzņēmumā citā dalībvalstī.

35. priekšlikums: Komisija partnerībā ar dalībvalstīm gādās par Eiropas kvalifikāciju regulējuma īstenošanu. Tā ierosinās Padomes ieteikumu, lai sekmētu un apstiprinātu apmācību, kas iegūta ārpus tradicionālā izglītības satvara („non-formal and informal learning”). Komisija arī ierosinās izveidot „Eiropas kvalifikāciju apliecību”, kas ļaus ikvienam precīzi pierēģistrēt savas prasmes un kvalifikāciju, kas dzīves laikā iegūta. Komisija izveidos savienojumu starp Eiropas kvalifikāciju satvaru un profesiju (amatu) nomenklatūru.

Neraugoties uz pozitīvajiem rezultātiem, kas gūti, īstenojot tādas programmas kā „Erasmus”, diplomu un mācību laikposma akadēmiska atzīšana citā dalībvalstī joprojām ir problemātisks jautājums²². Lai sekmētu mobilitāti, ir jānodrošina zināšanu un prasmju tālāknošana.

2.4. Jauni tirgus sociālās ekonomikas līdzekļi

Šajā tirgus sociālajai ekonomikai veltītajā nodaļā ir izklāstīti trīs priekšlikumi tāda vienota tirgus izveidei, kura pamatā būtu „augsti konkurētspējīga tirgus sociālā ekonomika”. Pirmkārt, īstenojot sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvu, ir paredzēts atbrīvot dalībvalstīs esošās talantu un finanšu resursu rezerves, pārvaldes un finansējuma profesionāļus sabiedrojot ar uzņēmējiem, kuri var piedāvāt tādas sociālā plānā inovatīvus projektus, kas stimulētu ekonomisko izaugsmi. Otrajā priekšlikumā par juridiskajām formām ir ierosinātas iniciatīvas, lai uzlabotu tiesisko vidi, kurā ir organizēta daļa no sociālās ekonomikas darbībām. Visbeidzot, pēdējā priekšlikumā par uzņēmumu korporatīvo pārvaldību un uzņēmumu sociālo atbildību ir ierosināta iniciatīva, lai pārdefinētu uzņēmumu lomu mūsdienu ekonomikā.

36. priekšlikums: Komisija 2011. gadā nāks klajā ar sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvu, lai atbalstītu un pavadītu sociāli inovatīvu korporatīvo projektu izstrādi iekšējā tirgū, izmantojot jo īpaši sociālo reitingu, ētisku vai vides marķējumu, publisko pasūtījumu, ieviešot jaunu ieguldījumu fondu regulējumu un apzinātu neaktivizētos ietaupījumus.

Pēdējo gadu laikā individuāli uzņēmēji vai lielas uzņēmējdarbības ir ieviesuši no sociālā viedokļa ļoti inovatīvus projektus. Šie otrās tūkstošgades pirmie desmit gadi ir parādījuši, ka gan Eiropā, gan visā pasaulē ir milzīgs inovāciju potenciāls sociālās ekonomikas jomā. Lai arī ne vienmēr izstrādāti bezpeļņas nolūkos, šie projekti, kas ir vienas personas vai vairāku personu grupas ieceres auglis, ir raduši kreatīvus risinājumus svarīgām sociālekonomiska rakstura problēmām, kuru cēlonis nereti ir bijis atstumtība (piekļuve lauksaimniecības pārtikas produktiem, mājoklim, veselības aprūpei, darba tirgum, banku pakalpojumiem,

²² Lai likvidētu šos šķēršļus, Komisija saistībā ar savu programmu „Jaunatne kustībā” pieņēma priekšlikumu Padomes ieteikumam COM(2010) 478, 15.9.2010.

pakalpojumiem sekmīgākai personu ar invaliditāti integrācijai) vai, piemēram, sabiedrības novecošanās. Šo jauno modeļu ieviestā inovācija ir radījusi ekonomisko izaugsmi un pozitīvi ietekmējusi visas iesaistītās personas (uzņēmējus, darbiniekus, patērētājus, ieguldītājus un citus finanšu partnerus). Stimuls rīcībai būs arī viss turpmākais: publiskā un privātā pasūtījuma organizēšana (politikās iestrādes iepirkumiem privātajā sektorā un uzņēmumu sociālā atbildība), uzlabota piekļuve finansējumam (izmantojot bankas vai finanšu tirgus, tostarp izmantojot neaktivizētos ietaupījumus), jauna ieguldījumu fondu regulējuma noteikšana finanšu nozarē un finanšu produktu patērētājiem, lai sekmētu un uzlabotu ieguldījumu likviditāti projektos ar lielu sociālās, ekonomiskās un tehnoloģiskās inovācijas potenciālu, kā arī *ad hoc* komunikācijas rīku izveide.

37. priekšlikums: Sociālā tirgus ekonomika veidojas, izmantojot dažādus atšķirīgus juridiskā statusa veidus (dibinājumi, kooperatīvi, savstarpējās asociācijas u.c.); iemesli tam ir dažādi, un no tiem lielākā daļa ir saistīta ar finansējuma veidu vai akcionāru vai iesaistīto personu izvēli, kas atbalsta projektus ar nozīmīgu sociālo, ekonomisko un nereti arī tehnoloģisko potenciālu. Eiropas Komisijas ierosinās pasākumus, kas ļaus uzlabot attiecīgo juridisko struktūru kvalitāti, lai optimizētu to darbību un vienkāršotu to attīstīšanas vienotajā tirgū.

Ierosinās šādas iniciatīvas:

- *Komisija līdz 2011. gada beigām iesniegs priekšlikumu regulai par Eiropas nodibinājumu statūtiem.*

Pēdējo gadu laikā nodibinājumu darbības ir būtiski attīstījušās un, tās īstenojot, izdodas sasniegt vērienīgus mērķus tādās nozarēs, kur vienotā tirgus konkurētspējas nodrošināšanai globalizētajā pasaulē īpaši svarīgs ir Eiropas radošums un inovācijas, jo īpaši pētniecības jomā. Administratīvās izmaksas, reģistrēšana citā valstī, pierādīšanas pienākums, kas noteikts vienas valsts dibinājumiem, kas tiek reģistrēti citā Savienības dalībvalstī, problēmas, kas saistītas ar finanšu resursu apvienošanu uz pārrobežu bāzes Eiropas Savienības iekšienē — šie visi ir šķēršļi, kas kavē nodibinājumu izveidi Eiropas Savienībā un kam ar regulu par Eiropas nodibinājumu statūtiem tiktu doti risinājumi.

- *Komisija ierosinās sabiedrisku apspriešanu (zaļo grāmatu) par to, kā noris regulas par Eiropas korporatīvo sabiedrību statūtiem īstenošana, un pieņems pasākumus pēc šīs regulas novērtējuma ziņojuma pieņemšanas 2012. gadā.*

Kooperatīviem ir ļoti svarīga nozīme ekonomikas struktūrā un tās dinamikā. Turklāt kooperatīvi saviem locekļiem piedāvā unikālus solidaritātes mehānismus un tādējādi izveido stabilas akciju īpašumtiesību struktūras, kas sekmē spēcīgu grupas garu, darbinieku iespējas būt akciju īpašniekiem, kā arī ilgtermiņa ieguldījumus.

- *Komisija 2011. gadā visās dalībvalstīs uzsāks pētījumu par savstarpējo apvienību stāvokli, lai jo īpaši aplūkotu šo apvienību pārrobežu darbības.*

Lai gan šo savstarpējo apvienību nozīme katrā atsevišķā valstī atšķiras, tās pastāv lielākajā daļā Eiropas valstu. Piemēram, vairāk nekā 120 miljoni Eiropas iedzīvotāju ir pievienojušies savstarpējai veselības apvienībai. Savstarpējās apvienības nodrošina nozīmīgu daļu darba vietu apdrošināšanas un finanšu starpniecības pakalpojumu nozarē.

38. priekšlikums: Komisija sāks sabiedrisku apspriešanu (zaļo grāmatu) uzņēmumu korporatīvās pārvaldības jomā. Sabiedrisku apspriešanu Komisija sāks arī par to, kā iespējams uzlabot uzņēmumu sniegtās informācijas pārredzamību attiecībā uz sociāliem un vides aspektiem un par cilvēktiesību ievērošanu. Šo konsultāciju rezultātā, iespējams, tiks izstrādātas tiesību aktu iniciatīvas.

Ir ārkārtīgi svarīgi, lai Eiropas uzņēmumi pierādītu savu visatbildīgāko nostāju attiecībā uz saviem darbiniekiem un akcionāriem, kā arī uz visu sabiedrību kopumā. Eiropas uzņēmumu pārvaldība ir jāuzlabo jo īpaši attiecībā uz uzņēmuma valžu sastāvu un to dalībnieku dažādību, tostarp to, cik lielā mērā valdē ir pārstāvētas sievietes, akcionāru iesaistīšanos ilgtermiņā vai darbinieku iespējām būt par akciju īpašniekiem. Lai uzlabotu gan uzņēmumu pārvaldību, gan arī uzņēmumu sociālo atbildību un pat atbildību visas sabiedrības priekšā, vislielākā uzmanība ir jāvelta pārredzamības uzlabošanai, it sevišķi tādās jomās kā cilvēktiesības un ilgtspējīga attīstība, kā arī tam, kādā veidā būtu iespējams uzlabot uzņēmumu darbību, lai panāktu lielāku darbinieku iesaistīšanos pārvaldībā, uzlabotu attiecības ar akcionāriem un vienkāršotu uzņēmumu atbilstīgās vērtības noteikšanu finanšu tirgos.

2.5. Vienotais tirgus, kas kalpo patērētājiem

Eiropas patērētāju uztverē vienotajam tirgum ir jābūt pievienotai vērtībai, kas tiem piedāvā dažādus augstas kvalitātes labumus un pakalpojumus. Īpaši ir jāakcentē piekļuve banku produktiem, no kuriem lielā mērā ir atkarīga iespēja pārvietoties un strādāt vienotajā tirgū. Visbeidzot, uzraudzības iestādēm Eiropas patērētājiem ir jānodrošina paaugstināta aizsardzība pret jebkādu risku, kas saistīts ar piedāvāto produktu vai pakalpojumu kvalitāti.

Nereti patērētāju rīcībā nav informācijas, kas tiem ļautu izvēlēties pareizo cenu vai izdarīt pareizu, informētu izvēli attiecībā uz produktiem, jo informāciju ir iespējams arī pasniegt tā, ka salīdzināšana ir neiespējama vai pretrunīga. Jo īpaši ar šādām problēmām ir jāsaskaras gadījumos, kad ir runa par pārrobežu piedāvājumu un piegādes izmaksām. Pašreizējos apstākļos, izdarot izvēli par savu pirkumu, patērētājiem nav zināma visa nepieciešamā informācija, lai izdarītu informētu un pamatotu izvēli. Komisija izvērtēs, kāda prakse ir izplatīta cenu salīdzināšanas tīmekļa vietnēs, un izstrādās vadlīnijas cenu salīdzināšanas vietnēm internetā, pamatojoties uz dalībvalstu paraugpraksi un gūto pieredzi.

39. priekšlikums: Komisija 2011. gadā izstrādās daudzgadu rīcības plānu Eiropas tirgus uzraudzības izveidei. Turklāt saistībā ar dalībvalstu muitas dienestiem un tirgus uzraudzības iestādēm Komisija 2011. gada izstrādās vadlīnijas muitas kontrolei produktu nekaitīguma jomā. Komisija arī ierosinās pārskatīt direktīvu par produktu vispārēju drošību, lai nodrošinātu konsekvētu un efektīvu regulējumu patēriņa preču drošumam ES.

Eiropas iedzīvotāji pieprasa, lai visā Eiropas Savienībā tiktu aizsargāta viņu veselība un tiesības, jo īpaši gadījumos, kad ir runa par tādu apdraudējumu vai risku, kuram tie vieni paši stāties pretī nevar. Lai uz šo iedzīvotāju prasību reaģētu, Komisija ES pastiprinās tirgus uzraudzību produktu nekaitīguma jomā. Šo mērķi sasniegs, izmantojot rīcības plānu, kuru sāks īstenot 2011. gadā. Proti, ir paredzēts pastiprināt valsts tirgus uzraudzības iestāžu koordināciju, lai nodrošinātu, ka vienotajā tirgū brīvā apritē esošās preces būtu patērētājiem nekaitīgas un uzticamas. Tādā veidā izdosies arī nodrošināt līdzvērtīgus konkurences

apstākļus, un tas ļaus nopietniem uzņēmumiem pilnā mērā gūt labumu no šā tirgus, kuru veido 500 miljoni patērētāju. Turklāt Komisija ierosinās pārskatīt direktīvu par produktu vispārēju drošību, lai izveidotu konsekventu un efektīvu regulējumu patēriņa preču nekaitīgumam ES.

40. priekšlikums: Komisija 2011. gada sākumā pieņems likumdošanas iniciatīvu par piekļuvi atsevišķiem banku pamatpakalpojumiem. Tā arī aicinās banku nozari līdz 2011. gada beigām nākt klajā ar pašregulācijas iniciatīvu, lai uzlabotu maksājumu par bankas pakalpojumiem pārredzamību un salīdzināmību.

Eiropas iedzīvotāji, jo īpaši studenti, sastopas ar grūtībām ikreiz, kad kādā dalībvalstī, kurā tie nav pastāvīgie iedzīvotāji, bet kurā tie nesen ir ieradušies, ir jāatver bankas konts vai jāiegūst maksājumu karte. Finanšu institūcijas šādu atteikumu pamato ar argumentu, ka atsevišķas potenciālo klientu kategorijas bankai rada risku un ka tāpēc pret tiem ir jāizturas ar paaugstinātu vērtību. Starp argumentiem bankas min arī savu nespēju iegūt precīzu priekšstatu par potenciālā aizņēmēja kredītu atmaksas vēsturi. Tomēr daudzos gadījumos atteikumu atvērt kontu nevar uzskatīt par pamatotu un adekvātu. Turklāt, tā kā maksājumi par bankas pakalpojumiem nav pārredzami, rodas nozīmīgs šķērslis privātklientiem paredzēto finanšu pakalpojumu jomā. Klientiem nav iespējas saprast un salīdzināt ar viņu bankas kontu apkalpošanu saistītās izmaksas, kas, savukārt, tos attur no pāriešanas uz lētākiem piedāvājumiem. Tādējādi banku klienti dalībvalstīs, kurās bankas maksājumi ir sarežģīti un nepārredzami, maksā daudz vairāk, nekā tas būtu vajadzīgs. Labāka pārredzamība ir arī viens no priekšnosacījumiem pārrobežu darījumiem un sekmīgai vietotās euro maksājumu zonas (SEPA) darbībai. Izanalizējot 224 bankas, kas veido aptuveni 81 % no privātpersonām paredzēto banku pakalpojumu tirgus privātpersonu noguldījumu izteiksmē, tika aplēsts, ka 66 % gadījumu šo banku mājas lapās bija nepieciešams vairāk informācijas, lai aprēķinātu bankas konta izmaksas. Šī analīze arī uzskatāmi parādīja, ka atšķirības starp bankas kontu cenām Eiropas Savienības līmenī ir daudz lielākas, nekā tas ir citu pakalpojumu gadījumā.

41. priekšlikums: Komisija līdz 2011. gada februārim nāks klajā ar priekšlikumu direktīvai, lai izveidotu tādu vienotu integrētu tirgu hipotekārā kredīta jomā, kurā būtu augsts klientu aizsardzības līmenis.

Privātpersonām paredzētais finanšu pakalpojumu tirgus ir viena no tām jomām, no kurām patērētājiem joprojām nav iespējas gūt maksimālu labumu. Cilvēki nereti izrāda neizlēmību, ja ir runa par pakalpojumu sniedzēja nomaņu, vai arī tiem trūkst informācijas, lai varētu salīdzināt pieejamos piedāvājumus. Šāda tipa grūtības pieaug, tiklīdz ir runa par piedāvājumu ārpus valsts robežām. Līdztekus strukturālajām reformām, kas tiek īstenotas finanšu sektorā, ir jāturpina arī reformas, lai palielinātu klientu uzticēšanos privātpersonām paredzēto finanšu pakalpojumu tirgos. Šīs ir vienas no tām problēmām, kas ikdienā visvairāk ietekmē Eiropas iedzīvotājus. Hipotēku tirgi ir ārkārtīgi svarīgi miljoniem Eiropas iedzīvotāju: hipotekārais kredīts ir viens no svarīgākajiem lēmumiem dzīvē, kas uzliek finanšu saistības uz vairākiem gadu desmitiem. Neatbildīga finanšu operatoru rīcība var satricināt finanšu sistēmas pamatus, kam, savukārt, var būt potenciāli dramatiskas sociālās un ekonomiskās sekas. Arī hipotēku tirgu integrācija joprojām ir ierobežota. Tiešo pārrobežu kredītu līmenis joprojām ir zems, un joprojām pastāv krasas atšķirības starp dalībvalstīm cenas, produktu izvēles ziņā, kā arī saistībā ar pieeju regulējumam, ko piemēro dažādām iesaistītajām personām, tādām kā aizdevēji, kuri nav bankas, vai kredīta starpnieki. Aizdevēji un kredīta starpnieki saskaras ar

šķēršļiem, kas tiem neļauj veikt darījumus citā dalībvalstī vai neproporcionāli paaugstina viņu izmaksas. Līdzīgā veidā arī iedzīvotāji saskaras ar šķēršļiem, kad tie vēlas iegūt hipotēkas kredītu citā dalībvalstī vai no tajā pašā valstī esošā aizdevēja, lai iegādātos nekustamo īpašumu, kas atrodas citviet ES, un kredīts tiek nereti tiem atteikts. Tā kā nav salīdzināmas informācijas, ir sarežģīti vai neiespējami atrast labāko cenu vai produktu citā dalībvalstī. Eiropas hipotēkas kredītu integrācija sekmētu finanšu stabilitāti un sniegtu nozīmīgas priekšrocības patērētājiem. Tas, savukārt, uzlabotu hipotēkas hipotekāro aizdevēju efektivitāti un piedāvājumā esošo produktu dažādību.

42. priekšlikums: Komisija līdz 2010. gada beigām pieņems paziņojumu, lai identificētu un likvidētu nodokļu šķēršļus, ar kuriem joprojām ir spiesti saskarties Eiropas iedzīvotāji.

Daži no šķēršļiem, kuru dēļ Eiropas iedzīvotāji nevar brīvi pārvietoties, apmesties uz dzīvi vai iegādāties preces vai pakalpojumus brīvi visā ES, ir saistīti ar nodokļu problēmām. Šīs problēmas var izraisīt turpmākie aspekti: grūtības, kas var rasties centienos iegūt atbrīvojumu no nodokļu dubultas uzlikšanas, sakarā ar to, ka nolīgumu par nodokļu dubultu uzlikšanu piemērošanas joma ir ierobežota, vai arī tāpēc, ka šādu vienošanos nemaz nav; diskriminējoši nodokļu noteikumi vai dažādas nodokļu sistēmas, kas pārklājas; kā arī sarežģījumi, kas rodas, saskaroties ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem nodokļu jomā vai pieprasot nodokļu samazinājumus vai nodokļu atmaksu no citas dalībvalsts. Ar šīm grūtībām jo īpaši nākas saskarties starpvalstu strādniekiem saistībā ar automašīnu nodokli, nodokļu maksājumiem pensijas tiesību iegūšanai un mantojuma nodokļiem.

43. priekšlikums: Komisija 2012. gadā pieņems priekšlikumu grozījumiem regulā par aviopasažieru tiesībām, jo īpaši ņemot vērā nesen pieredzētās gaisa transporta krīzes sekas, kuru izraisīja Īslandes vulkāna izvirdums; un, ja tiks pieņemts tiesību akta priekšlikums autotransporta nozarē (attiecībā uz autobusiem), tiks sagatavots paziņojums par pasažieru tiesībām visos transporta veidos.

Neraugoties uz tiesību aktiem, kas ir jau pieņemti jo īpaši gaisa, dzelzceļa un vistuvākajā laikā arī jūras transporta nozarē, pasažieru tiesības joprojām atšķiras atkarībā no tā, kāds ir izvēlētais transporta veids, un transporta operatori tās ne vienmēr ievēro. Šāda situācija var radīt konkurences izkropļojumu risku iekšējā tirgū un apgrūtināt centienus sasniegt izvirzīto mērķi — gan iedzīvotāju, gan kopumā visas Eiropas ekonomikas interesēs nodrošināt pietiekami viendabīgu pakalpojumu kvalitātes līmeni.

3. DIALOGS, PARTNERĪBA, IZVĒRTĒJUMS: VIENOTĀ TIRGUS SEKMĪGAS PĀRVALDĪBAS RĪKI

Vienotais tirgus nav Eiropas iestāžu vai atsevišķu Viseiropas grupu prioritāte: **vienoto tirgu ik dienas veido paši Eiropas iedzīvotāji strādājot, krājot, veicot pirkumus, ieguldot** utt. Vienotā tirgus veidošana un izmantošana no tiesas ir atkarīga no pašiem Eiropas iedzīvotājiem!

Šā akta vienīgais mērķis ir ierosināt jaunu satvaru dialogam, lai nodrošinātu, ka debates par dokumentu tekstiem un to īstenošana notiek Eiropas iedzīvotāju interesēs: ierosinot, sekmējot

un nodrošinot vidi dialogam un debatēm, **Komisija vēlas iedzīvināt vienotā tirgus funkcijas, lai tas Eiropas iedzīvotājiem sniegtu vairāk.** Eiropas Parlaments un Padome atbilstoši savām attiecīgām pilnvarām pieņems lēmumus par pasākumiem, kas jāīsteno dalībvalstīs.

Tomēr, lai akts par vienoto tirgu varētu nest savus augļus, priekšlikumu izstrādes, lēmumu pieņemšanas, īstenošanas un monitoringa process ir vēl vairāk jāpaplašina, tajā ļaujot piedalīties citiem iepriekšēju posmu partneriem.

Daudzi šā akta aspekti (piemēram, pasākumi saistībā ar sabiedriskajiem pakalpojumiem vai fiskālie jautājumi) ietilpst dalībvalstu un to vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomā. Tāpēc vienotā tirgus pārvaldībā ir jābūt iesaistītām un jāpiedalās visu teritoriālo līmeņu politiskajām struktūrām atbilstīgi to aktīvajai līdzdalībai kohēzijas politikā.

Šis akts par vienoto tirgu atspoguļo Komisijas priekšsēdētāja Barozu vēlmi **panākt, lai stratēģija „Eiropa 2020” būtu dzīvotspējīgāka, un operatīvi īstenot galvenās Eiropas Parlamenta un Mario Monti ziņojumā paustos ieteikumus.** Ar šo aktu Komisija, lai iegūtu rezultātus, ir aicināta likvidēt šķēršļus, kas neļauj attiecīgi sagatavoties nākotnei, un pastiprināt Eiropas kapacitāti cīņai ar problēmām, ar kurām tai jāsaskaras.

Protams, šo aktu un tā īstenošanu jo īpaši iezīmēs nesatricināmā apņemšanās veidot dialogu, dibināt partnerības ar ieinteresētajām personām un objektīvi izvērtēt rezultātus.

Ietekmi nevar uzspiest, ietekme veidojas. Tāpēc Komisija necentīsies izvairīties ne no vienas diskusijas, pat ne no vissarežģītākajām: Eiropas politiskās aprindas, valstu valdības un parlamenti, vietējas pašvaldības, pilsoniskā sabiedrība, arodbiedrības un uzņēmumi, patērētāji, asociācijas u.c. cieši sadarbosies ar Reģionu komiteju un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju.

Šajā aktā ir ierosināti 50 priekšlikumi, norādot arī termiņu apspriešanās posmiem, kuras Komisija veiks saskaņā ar gudra regulējuma principiem. **Ievērojot pārredzamības principu un atbildību, Komisija aicina visus savus partnerus sagatavoties šiem dialoga posmiem, paužot savu viedokli, sniegt savu ieguldījumu un aktīvi iesaistīties mūsu lielā vienotā tirgus nākotnes veidošanā.**

Komisijai ir jāturpina pildīt savas funkcijas attiecībā uz vienotā tirgus politikas uzraudzību un sekmīgu īstenošanu. Komisija, protams, apzinās, cik liels darbs ir prasīts no dalībvalstīm, aicinot tās iesaistīties darbā vienotāka un konkurētspējīgāka tirgus izveides nolūkā. Komisija vienmēr būs gatava dalībvalstīm palīdzēt, ja tās saskarsies ar problēmām, bet tā nezaudēs savu modrību un uzraudzīs, lai attiecīgie mērķi tiktu panākti.

44. priekšlikums: Komisija un dalībvalstis sadarbosies nolūkā turpināt pakalpojumu iekšējā tirgus izveidi, pastiprinot tiesību aktu kopuma izvērtēšanas darbu un jo īpaši pamatojoties uz pakalpojumu direktīvas „savstarpējās izvērtēšanas” procesu, ko pašlaik veic dalībvalstis un Komisija. Pieredzi, kas gūta minētajā procesā, kad savstarpēji tiek izvērtēta pakalpojumu direktīva, izmantos arī attiecībā uz citiem pamata tiesību aktiem vienotā tirgus jomā.

Komisija turpinās savu iesākto izvērtēšanas darbu, pamatojoties uz pieredzē gūtu konkrētu atgriezenisko saikni, izmēģinot un pastiprinot sinerģijas starp jau pastāvošajiem rīkiem

(tādiem kā tirgus uzraudzība, nozaru apsekojumi, patēriņa tirgus rezultātu apkopojumu u.c.). Šajā nolūkā Komisija regulāri sagatavos sarakstu („Top 20”), kurā tiks apkopotas vienotā tirgus dalībnieku (uzņēmumu, patērētāju, darba ņēmēju, studentu, pensionāru) vēlmes. Šis saraksts kalpos kā „termometrs”, kas atspoguļos vienotā tirgus stāvokli un tā darbību praksē.

Turklāt Komisija partnerībā ar visām tirgus darbībā iesaistītajām personām regulāri pārskatīs vienotā tirgus stāvokli un ik gadus kopīgi ar Eiropas Parlamentu organizēs **Vienotā tirgus forumu**, kurā piedalīsies citas institūcijas, dalībvalstu (tostarp reģionālā un vietējā līmeņa) pārstāvji, valstu parlamenti, pilsoniskā sabiedrība un iesaistītās personas. Ir paredzēts, ka pirmais šāds forums notiks 2011. gadā.

45. priekšlikums: Komisija 2011. gada sākumā iesniegs stratēģiju par iekšējā tirgus informācijas sistēmas (IMI) paplašināšanu, tajā 2011. gadā iekļaujot arī citas likumdošanas jomas un izveidojot patiesu elektronisko tīklu tiešai Eiropas administrāciju saskarnei. Šai stratēģijai tiks veltīts tiesību akta priekšlikums.

Vienotā tirgus informācijas sistēmu (IMI) izstrādāja kā elastīgu atbalsta rīku administratīvajai sadarbībai dažādu nozaru likumdošanas instrumentu atbalstam. Šo informācijas sistēmu pašlaik izmanto saistībā ar direktīvu par profesionālo kvalifikāciju un pakalpojumu direktīvu. Lai izmantotu visu IMI potenciālu, ir jāizstrādā stratēģija, kā tā darbību attiecināt arī uz citām nozarēm un izveidot sinerģiju starp IMI un citiem informācijas tehnoloģiju rīkiem. Šī stratēģija tiks sīki izklāstīta Komisijas paziņojumā. Galvenais mērķis, kas kavē IMI paplašināšanu, ir tas, ka nav tāda juridiskā pamata, kas pilnībā apmierinātu Eiropas un valstu līmeņa par datu aizsardzību atbildīgās iestādes. Lai šo situāciju novērstu, notiks apspriedes par to, vai regulas priekšlikums varētu būt piemērotākais risinājums. Šādā priekšlikumā būtu paredzēti noteikumi par datu apstrādi un citi nosacījumi IMI izmantošanai, un, to īstenojot, būtu iespējams veidot administratīvo sadarbību jomās, kur tas nepieciešams iekšējā tirgus tiesību piemērošanai, bet kas nav skaidri paredzēta spēkā esošajos tiesību aktos.

46. priekšlikums: Komisija 2011. iesniegs iniciatīvu par alternatīvu strīdu izšķiršanas veidu izmantošanu ES. Šajā jautājumā Komisija 2011. gadā pieņems ieteikumu par alternatīvo strīdu izšķiršanas sistēmu tīklu finanšu pakalpojumu jomā. Šo divu iniciatīvu nolūks ir nodrošināt, lai ar patērētāju tiesību aizsardzību saistītu pārrobežu strīdu neregulēšanai būtu ieviesti vienkārši, izmaksu ziņā efektīvi ārpustiesas līdzekļi. 2012. gadā Komisija ierosinās Eiropas sistēmu strīdu izšķiršanai tiešsaistē digitālo darījumu jomā. Komisija 2010.–2011. gadā īsteno sabiedrisku apspriešanu par Eiropas pieeju kolektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, lai identificētu tos noteikumus un kārtību, kas būtu jāparedz Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā un dalībvalstu tiesību sistēmās.

Ja vēlamies, lai patērētāji varētu droši veikt pirkumus citā dalībvalstī un izmantot tiesības, ko tiem nodrošina Eiropas Savienības tiesību akti, viņiem ir vajadzīga apdrošināšana, lai gadījumā, kad ir kādas problēmas, viņi var saņemt atlīdzību. Tiesībām, kuras praksē nevar izmantot, nav vērtības. No nesen veikta pētījuma izriet, ka zaudējumi, kas Eiropas patērētājiem radušies saistībā ar kādu iegādātu preci vai pakalpojumu, atbilst 0,3 % no Eiropas ikgadējā IKP. Nodrošināt vienkāršu, ātru un lētu risinājumu patērētājiem, kā arī palīdzēt uzturēt labas attiecības starp uzņēmumiem un viņu klientiem var tādi alternatīvi

konfliktu risināšanas un palīdzības sūdzību gadījumā veidi kā, piemēram, Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības centri. Tomēr patērētāji un uzņēmumi nav pietiekami informēti par pastāvošajām alternatīvajām strīdu izšķiršanas sistēmām, kas daudzās nozarēs vēl nav izveidotas. Piemēram, finanšu pakalpojumu nozarē patērētājiem nereti nav citas iespējas kā vien uzsākt dārgas un ilgas tiesas procedūras. Dažās dalībvalstīs nav mehānismu strīdu izšķiršanai ārpus tiesas. Turklāt pastāvošie mehānismi nav līdz šim pierādījuši, ka ir pietiekami efektīvi pārrobežu strīdu jautājumos. Tādēļ ir jānovērš trūkumi, kas saistīti ar *FIN-NET* pārklājuma iztrūkstošajiem posmiem gan ģeogrāfiskā, gan nozaru ziņā. Turklāt ne vienmēr ir viegli izmantot kolektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, vienalga vai būtu runa par tiesu vai ārpustiesas procesiem. Uzņēmumiem var nākties saskarties ar konkurences izkropļojumiem, ja netiek nodrošināti līdzvērtīgi konkurences nosacījumi. Apvienojot prasības, iespējas veidot apjomradītus ietaupījumus tiek zaudētas. Ja izdotos uzlabot alternatīvo mehānismu darbību patērētāju un uzņēmumu strīdu izšķiršanai, jo īpaši finanšu pakalpojumu nozarē, patērētāji saņemtu lielas priekšrocības, uzlabotos patērētāju uzticēšanās un tiktu veicināta vienotā tirgus attīstība.

47. priekšlikums: Komisija partnerībā ar dalībvalstīm izstrādās prasīgāku politiku, lai garantētu iekšējā tirgus noteikumu ievērošanu. Saistībā ar šajā aktā paredzētajiem tiesību aktu priekšlikumiem Komisija apņemas sagatavot plānus to transponēšanai valstu tiesību aktos un korelācijas tabulu, kā arī samazināt pārkāpuma lietu izskatīšanas vidējo ilgumu. Komisija aicina dalībvalstis līdz 0,5 % samazināt to iekšējā tirgus direktīvu proporciju, kas vēl nav transponētas valsts tiesību aktos, un kopā ar transponēšanas pasākumiem darīt zināmas to korelācijas tabulas.

Lai pastiprinātu Komisijas un dalībvalstu partnerību vienotā tirgus pārvaldības jomā, daudz kas ir paveikts un joprojām daudz kas tiek darīts, jo īpaši īstenojot 2009. gada „ieteikumu par partnerībām”²³. Pastāvīgie centieni uzlabot vienotā tirgus noteikumu īstenošanu ir bijuši auglīgi, kā par to liecina, piemēram, relatīvi zemā vēl netransponēto tiesību aktu proporcija jaunākajā iekšējā tirgus rezultātu apkopojumā²⁴.

Tomēr neraugoties uz visiem šiem centieniem, pēc direktīvās paredzētā termiņa pilnīgai to transponēšanai ir nepieciešami vidēji vēl septiņi papildu mēneši²⁵. No publicētajiem statistikas datiem izriet, kad 2008. gadā nepaziņotie transponēšanas pasākumi veidoja 36 %, 2009. gadā 31 %, bet 2010. gadā — 30 %²⁶. Tomēr joprojām pastāv nepilnības jo īpaši saistībā ar to, ka spēkā esošie valsts tiesību akti ne vienmēr atbilst transponējamajām direktīvām. Joprojām ir jārisina tādas problēmas kā Komisijas uzsākto oficiālo pārkāpumu izmeklēšanas procedūru ilgums, vai arī valsts iestāžu pārliedzīgā kavēšanās, izpildot Tiesas nolēmumus. Lielāka uzmanība ar noteikumu piemērošanu saistītajiem jautājumiem ir jāpievērš tad, kad šie noteikumi vēl tikai tiek izstrādāti, izvērtēti un/vai grozīti. Komisija izstrādās atbalsta mehānismus, tostarp, piemēram, šajā aktā identificētajiem tiesību aktu priekšlikumiem

²³ Eiropas Komisijas ieteikums par pasākumiem vienotā tirgus darbības uzlabošanai (2009/524/EK), 2009. gada 29. jūnijs.

²⁴ Skat. Iekšējā tirgus rezultātu apkopojumu Nr. 21.

²⁵ Skat. Iekšējā tirgus rezultātu apkopojumu Nr. 21.

²⁶ Šo datu pamatā ir uzsākto pārkāpumu izmeklēšanas procedūru skaits, pamatojoties uz informāciju, kas publicēta šādā adresē:
http://ec.europa.eu/community_law/directives/directives_communication_en.htm.

sistemātiski sagatavos transponēšanas plānus. Šie plāni palīdzēs risināt ar transponēšanu saistītās grūtības jau visagrīnākajā stadijā.

Ir jāatjauno centieni nodrošināt tiesību aktu īstenošanu un ievērošanu; jo īpaši svarīgi tas ir tāpēc, ka tiesību aktu īstenošana un ievērošana ir viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem vienotā tirgus sekmīgai darbībai, jo visām iesaistītajām pusēm ir jābūt piemērotiem vienādiem noteikumiem. Lai to īstenotu, ir nepieciešama stabila partnerība un sadarbība ar dalībvalstīm nolūkā vēl lielākā mērā samazināt vēl netransponēto tiesību aktu proporciju. Lai pārbaudītu valsts tiesību aktu atbilstību svarīgākajiem iekšējā tirgus noteikumiem, ir nepieciešama savstarpēja apņemšanās, sistemātiski izmantojot korelācijas tabulas, kurām ir jābūt pieejamām gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem. Par katru, šajā aktā paredzēto prioritāro direktīvu Komisija sagatavos šādu korelācijas tabulu un to nodos dalībvalstu rīcībā. Ir arī jāapvieno pūliņi, lai paātrinātu Komisijas veiktās pārkāpumu izmeklēšanas procedūras un Tiesas nolēmumu izpildi, vienojoties par kopīgiem vērienīgiem mērķiem, kā arī lai panāktu, ka plašāk sistemātiski tiek izmantoti tādi alternatīvi strīdu izšķiršanas mehānismi kā *SOLVIT* vai *EU-PILOT*.

48. priekšlikums: *Sagatavojot un īstenojot tiesību aktu tekstus, Komisija vairāk apspriedīsies un intensīvāk risinās dialogu ar pilsonisko sabiedrību. Īpaša uzmanība tiks veltīta ekspertu grupu darbam un tam, lai pirms tiesību aktu priekšlikumu pieņemšanas iepriekšējā apspriešanās tiktu ņemts vērā patērētāju, NVO, arodbiedrību, uzņēmumu, noguldītāju, izmantotāju un vietējo iestāžu viedoklis.*

Ja vienotā tirgus politikā savu ieguldījumu sniegs visdažādākie iesaistīto aprindu pārstāvji, vienotā tirgus politika no tā tikai bagātināsies. Diemžēl pašlaik tikai pavisam neliela daļa no visām atsauksmēm, kuras Komisija ir saņēmusi, ir no personām, kas nav iesaistīto nozaru profesionāļi. Patērētāju, mazo ieguldītāju, mazo uzņēmumu, darba ņēmēju pārstāvju, NVO un vietējo pašvaldību pārstāvju viedoklis par pasākumu īstenošanu praksē var būt ļoti noderīgs un var palīdzēt konstatēt, vai ierosinātie politiskie pasākumi var nest labumu iedzīvotājiem.

49. priekšlikums: *Komisija 2010. gadā turpinās sekmēt „vienas pieturas” pieeju, lai sniegtu iedzīvotājiem un uzņēmumiem informāciju un lai nodrošinātu piekļuvi palīdzības dienestam (gan internetā, gan pa tālruni vai personiski) saistībā ar tiesībām vienotajā tirgū, izstrādājot interneta portālu „Tava Eiropa” un to sekmīgāk koordinējot ar portālu „Europe Direct”. Komisija arī pastiprinās partnerattiecības ar dalībvalstīm, lai informācija par valstīs spēkā esošajiem noteikumiem un procedūrām būtu pieejama arī „vienas pieturas” punktā.*

Neraugoties uz oficiālās informācijas avotu un Komisijas izveidoto palīdzības sistēmu pārbagātību, no daudziem ziņojumiem izriet, ka iedzīvotāji labi nepārzina savas tiesības un nezina arī to, pie kā vērsties, lai šīs tiesības izmantotu gadījumā, ja ir kāda problēma. Šo iemeslu dēļ portālam „Tava Eiropa” tika piešķirts jauns veidols, to padarot par „vienas pieturas” informācijas punktu, kurā pieejamā informācija tika pilnīgā pārrakstīta informācijas lietotāju labā. Turpmākajos mēnešos ir iecerēts par to informēt Eiropas iedzīvotājus un pieejamo informāciju bagātināt, lai tā būtu vēl lietderīgāka, jo īpaši sniedzot informāciju, kas attiecas uz attiecīgo valsti (konkrēto situāciju katrā dalībvalstī, vajadzīgajam formalitātēm,

vietējiem kontaktpunktiem u.c.). To būs iespējams īstenot, vienīgi aktīvi sadarbojoties ar dalībvalstīm.

50. priekšlikums: Komisija partnerībā ar dalībvalstīm nostiprinās problēmu risināšanas neformālo mehānismu darbību, jo īpaši konsolidējot un pastiprinot EU-PILOT projektu un SOLVIT tīklu, kā arī Eiropas patērētāju aizsardzības centru tīklus. Pamatojoties uz 2010. gadā veiktu izvērtējumu, Komisija 2011. gadā sagatavos konkrētus priekšlikumus attiecībā uz SOLVIT. Ilgākā termiņā Komisija izskatīs nosacījumus, kā būtu potenciāli iespējams vēl vairāk pilnveidot šos rīkus un citus alternatīvus strīdu izšķiršanas mehānismus, tos ciešāk sasaistot, lai ar tiem eventuāli būtu iespējams sekmīgāk risināt ar vienoto tirgu saistītās problēmas.

Astoņu gadu laikā, kopš darbojas SOLVIT, izskatīto gadījumu skaits ir gandrīz desmitkārtšojies, un konkrētie gadījumi, kas centriem jāizskata, kļūst arvien dažādāki un nereti pat vairs neietilpst to tiešajā kompetencē. Lai garantētu optimālu tīkla darbību nākotnē, ir jāizvērtē SOLVIT tiešās funkcijas, metodes, kā tiek garantēta tā darbības kvalitāte, kā arī tā saistība ar citiem problēmu risināšanas rīkiem. Tādējādi izdosies progresēt ne vien konkrēti attiecībā uz SOLVIT, bet ilgtermiņa skatījumā virzībā uz tādas sistēmas izveidi nākotnē, kurā būtu pieejams ātrs un neformāls strīda risinājums katrai problēmai, ar kuru iekšējā tirgū var saskarties Eiropas iedzīvotāji vai uzņēmumi. Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības centru tīklu izvērtēs, un, izvērtējumam 2011. gadā noslēdzoties, tiks sagatavoti konkrēti priekšlikumi tā tālākai pilnveidošanai. Projekts „EU PILOT”, savukārt, ir iecerēts, lai nodrošinātu ciešu sadarbību ar dalībvalstīm pēc iespējas raitai tādu problēmu risināšanai, kas saistītas ar vienotā tirgus tiesību īstenošanu, neizmantojot pārkāpumu izmeklēšanas procedūru. Tā kā problēmas ir dažādas un tās ir ieilgušas, šīs iniciatīvas darbība ir jāpastiprina. Komisija ir uzsākusi iniciatīvu, lai šajā projektā piedalītos vairāk valstu, proti, ne vien 24, bet 27.

SECINĀJUMI: VIRZĪBĀ UZ EIROPAS MĒROGA SABIEDRISKĀM DEBATĒM

Šā akta lielā iecere ir atjaunot savstarpējo uzticēšanos starp Eiropas iedzīvotājiem un viņu lielo tirgu, lai tas varētu kļūt par ekonomiskās izaugsmes sekmēšanas rīku un mums ļaut risināt iespējamās problēmas.

Pirmām kārtām, Komisija ierosina ieņemt vispārēju nostāju: pastiprināt tirgus sociālo ekonomiku, vienoto tirgu orientējot uz uzņēmumu un Eiropas iedzīvotāju vajadzībām, lai tādējādi atgūtu viņu uzticēšanos; izstrādāt tirgus politiskās iniciatīvas ilgtspējīgas un taisnīgas ekonomiskās izaugsmes sekmēšanai; ieviest sekmīgas pārvaldības rīkus, dialogu, partnerības un veikt izvērtējumu. Lai īstenotu šādu vispārēju pieeju, būs nepieciešams pastiprināts koordinācijas darbs no Komisijas un citu iestāžu puses, kā arī pastiprināta uzraudzība. Tas nekādā gadījumā neietekmēs ar stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīvām izveidotos pārraudzības mehānismus.

Šis akts ir kolektīva pieeja, kas uzliek pienākumu pildīt savas funkcijas un izmantot savas procedūras ne tikai Komisijai, bet arī Parlamentam un Padomei. Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kā arī Reģionu komiteja atvērs platformu debatēm ar vēlētājiem pārstāvjiem, sociālajiem vai ekonomiskajiem partneriem, asociācijām un pilsoniskās sabiedrības veidotājiem. Turklāt turpmākajos mēnešos Akts par vienoto tirgu tiks apspriests visā Eiropā. Šajā aktā paredzēto rīcības programmu, iztulkotu visu dalībvalstu oficiālajās valodās, nosūtīs Eiropas Parlamenta un Eiropas dalībvalstu parlamentu locekļiem, reģionālajām iestādēm, tostarp visattālākajos reģionos, kā arī sociālajiem partneriem, ekonomikas un

sociālās vides veidotājiem un pilsoniskās sabiedrības veidotājiem. Ieinteresētajām personām būs pieejami speciāli informācijas rīki.

Tādējādi tiks izveidoti nosacījumi **patiesām Eiropas mēroga sabiedriskām debatēm**, kas tiks veidoti, orientējoties uz augsti konkurētspējīga tirgus sociālās ekonomikas virzītājspēkiem.

Visas ieinteresētās personas ir aicinātas paust savu viedokli par vienotā tirgus iedzīvināšanu un jo īpaši par šajā dokumentā ierosinātajiem 50 priekšlikumiem, izmantojot šādu tīmekļa vietni: http://ec.europa.eu/internal_market/smact. Ieinteresētajām personām būs pieejami speciāli informācijas rīki.

Atsauksmes Komisija varēs iesniegt vēlākais līdz 2011. gada 28. februārim. Pamatojoties uz saņemtajām atbildēm, Komisija aicinās pārējās institūcijas precīzi apstiprināt savu ieguldījumu saistībā ar šā akta galīgo redakciju.

Saņemtās atsauksmes publicēs internetā. Ir svarīgi iepazīties ar iepriekš norādītās tīmekļa vietnes īpašo paziņojumu par personas datu aizsardzību, lai jūs būtu lietas kursā par to, kādu datu apstrādes režīmu piemēros jūsu sniegtajai informācijai.

Noslēdzoties šīm sabiedriskajām debatēm un pamatojoties uz secinājumiem, kas tiks izdarīti, Komisija cer, ka visas Eiropas iestādes 2011. gada sākumā izdarīs apņemšanos uz šā plāna un tajā paredzēto 50 pasākumu pamata izstrādāt galīgu politiskās rīcības plānu 2011.–2012. gadam. Šādā veidā būtu iespējams ar dinamisku rīcību līdz 2012. gada beigām atzīmēt vienotā tirgus 20. gadadienu.

Šajā aktā iekļauto iniciatīvu realizēšana 2012. gadā būs iespēja, lai izvērtētu tā īstenošanu un iegūtos rezultātus ilgtspējīgas attīstības izteiksmē, kā arī saistībā ar to, cik lielā mērā būs izdevies pastiprināt Eiropas iedzīvotāju uzticēšanos vienotajam tirgum. Lai izvērtētu šā akta piemērošanas rezultātus, tiks izstrādāti rādītāji, kuriem atbilstoši būs iespējams novērtēt, piemēram,

- izmaksu attīstības tendences patenta piešķiršanas procedūrās;
- starp dalībvalstīm tirgto preču daudzumu procentuālā izteiksmē attiecībā pret Eiropas Savienības IKP;
- pārrobežu pakalpojumu daļu procentuālā izteiksmē attiecībā pret Eiropas Savienības IKP, un to, cik uzņēmumi ir dibināti dalībvalstī, kas nav to galvenā uzņēmējdarbības veikšanas vieta;
- to publisko iestāžu skaitu, kuras ir savstarpēji savienotas iekšējā tirgus informācijas sistēmā (*IMI*), kā arī iesniegto prasību skaitu; un
- pārrobežu tiešsaistes vidē iegādāto preču un pakalpojumu procentuālo apjomu.

Pamatojoties uz šo izvērtējumu, Komisija plānos otro vienotā tirgus darbības pilnveidošanas posmu, kurā ir paredzēts identificēt jaunus virzienus, kā sekmēt ekonomisko izaugsmi un uzticēšanos atjaunotā vienotajā tirgū. Šajā nolūkā Komisija veiks padziļinātu izpēti, apsekojumu un analīzi.

1. Stabila, ilgtspējīga un uzņēmumu starpā taisnīga izaugsme			
1.1. Sekmēt un aizsargāt radošumu			
1. priekšlikums	Eiropas Parlamentam un Padomei būtu jādara viss, lai pieņemtu priekšlikumus par Eiropas Savienības patentu, tā valodas režīmu un vienoto strīdu izšķiršanas sistēmu. Ir izvirzīts mērķis, lai pirmie ES patenti tiktu piešķirti 2014. gadā.	Termiņa nav	Inovācijas Savienība
2. priekšlikums	Komisija 2011. gadā nāks klajā ar priekšlikumu pamatdirektīvai par autortiesību pārvaldību nolūkā atvērt piekļuvi tiešsaistē esošajam saturam, uzlabojot autortiesību vadību, pārredzamību un elektronisko pārvaldību. Komisija ierosinās direktīvu par nezināmu autoru darbiem.	2011.	Digitālā programma Eiropai
3. priekšlikums	Komisija 2010. gadā nāks klajā ar priekšlikumu rīcības plānam viltojumam un pirātisma apkarošanai, kurā tiks iekļauti gan likumdošanas, gan citi pasākumi. Turklāt 2011. gadā Komisija sagatavos tiesību aktu priekšlikumus, lai izveidotu normatīvo satvaru visiem tiem aspektiem, kas aktualizējas saistībā ar interneta attīstīšanos, kā arī pastiprinātu muitas rīcību šajā jomā, un atkārtoti izskatīs stratēģiju intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanai trešās valstīs.	2010./2011.	Integrēta rūpniecības politika
1.2. Sekmēt jaunus virzienus ilgtspējīgai ekonomikai			
4. priekšlikums	Pamatojoties uz pakalpojumu direktīvas „savstarpējās izvērtēšanas” procesu, ko pašlaik veic dalībvalstis un Komisija, Komisija un dalībvalstis sadarbosies nolūkā turpināt pakalpojumu iekšējā tirgus izveidi. Komisija 2011. gadā nāks klajā ar konkrētiem pasākumiem šajā sakarā, tostarp uzņēmumu pakalpojumu nozarē.	2011.	
5. priekšlikums	Komisija līdz 2011. gada beigām nāks klajā ar iniciatīvām e-tirdzniecības pilnveidošanai iekšējā tirgū. Šīs iniciatīvas jo īpaši koncentrēsies uz to problēmu risināšanu, ar kurām saskaras patērētāji digitālajā ekonomikā. To satvarā tiks sagatavots paziņojums par e-tirdzniecības darbību un dalībvalstīm adresētas vadlīnijas, kā efektīvi īstenot pakalpojumu direktīvā paredzētos noteikumus par pakalpojumu saņēmēju diskriminācijas novēršanu to valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ.	2011.	Digitālā programma Eiropai Ziņojums par pilsonību

6. priekšlikums	2011. gadā Komisija ierosinās grozīt standartu noteikšanas tiesisko regulējumu, lai uzlabotu standartu noteikšanas procedūru efektivitāti, iedarbīgumu un līdzdalību tajās, kā arī lai šo procedūru piemērošanu paplašinātu, standartus nosakot arī pakalpojumiem.	2011.	Integrēta rūpniecības politika Inovācijas Savienība Digitālā programma Eiropai
7. priekšlikums	Komisija 2011. gadā pieņems balto grāmatu par transporta politiku, kurā tiks ierosināta virkne pasākumu it sevišķi nolūkā novērst tos atlikušos šķēršļus, kas identificēti starp dažādiem transporta veidiem un valstu transporta sistēmām.	2011.	Integrēta rūpniecības politika
8. priekšlikums:	Komisija 2011. gadā pieņems priekšlikumu nolūkā pārskatīt direktīvu par enerģijas aplikšanu ar nodokli, lai nodokļu sistēmā sekmīgāk atspoguļotu klimata un enerģētikas jomā izvirzītos ES mērķu, minimālās akcīzes nodokļu likmes pamatojot ar CO2 emisijām un energoietilpību.	2011.	
9. priekšlikums	Komisija nāks klajā ar iniciatīvu, kuras nolūks ir izveidot augsta līmeņa grupu uzņēmumiem paredzēto pakalpojumu jomā, lai pievērstos tādu problēmu risināšanai kā nepilnības tirgus darbībā, pievērstos jautājumiem par standartu noteikšanu, inovāciju un starptautisko tirdzniecību, piemēram, loģistikas, iekārtu vadības, mārketinga un reklāmas nozarē.		
10. priekšlikums	Komisija līdz 2012. gadam izskatīs iespēju izstrādāt iniciatīvu par ražojumu „ekoloģisko pēdu”, lai tādējādi atbildētu uz problēmu saistībā ar ražojumu ietekmi uz vidi, tostarp CO ₂ emisijām. Šajā iniciatīvā tiks aplūkoti līdzekļi, kā izveidot vienotas Eiropas metodes šādu produktu ietekmes novērtējumam un šīs ietekmes marķēšanai.	2012.	Integrēta rūpniecības politika
11. priekšlikums	Komisija 2011. gada sākumā nāks klajā ar Energoefektivitātes plānu, lai apzinātu, kāds ir potenciāls ievērojamiem enerģijas ietaupījumiem, papildinot jau pastāvošo politiku visās energopatēriņa nozarēs.	2011.	

1.3. Maziem un vidējiem uzņēmumiem			
12. priekšlikums	Komisija 2011. gadā pieņems pasākumu plānu, lai uzlabotu MVU piekļuvi kapitālu tirgiem. Ar šajā plānā iekļautajiem pasākumiem ir paredzēts uzlabot MVU atpazīstamību investoru skatījumā, izstrādāt tādu efektīvu biržu vai regulētu tirgu tīklu, kas īpaši veltīti MVU, kā arī sekmīgāk pielāgot MVU vajadzībām kotēšanas un publiskošanas pienākumus.	2011.	Inovācijas Savienība
13. priekšlikums	Komisija līdz šā 2010. gada beigām izvērtēs MVU veltīto iniciatīvu („Mazās uzņēmējdarbības aktu”) nolūkā cita starpā nodrošināt, ka politikā un likumdošanas iniciatīvās tiek īstenots princips „vispirms domāt par mazākajiem”, un cieši sasaistīt „Mazās uzņēmējdarbības aktu” un stratēģiju „Eiropa 2020”.	2010.	Integrēta rūpniecības politika
14. priekšlikums	Komisija 2011. gadā ierosinās pārskatīt direktīvas par grāmatvedības standartiem, lai vienkāršotu finanšu pārskatu sniegšanas prasības un mazinātu administratīvos šķēršļus, jo īpaši tos, kuri rada slogu MVU.	2011.	
1.4. Finansēt inovācijas un ilgtermiņa ieguldījumus			
15. priekšlikums	Eiropas projektu finansēšanai Komisija paredz stimulēt privāto obligāciju („projektu obligāciju”) ieviešanu.		Integrēta rūpniecības politika
16. priekšlikums	Komisija izpētīs pasākumus, kas varētu sekmēt privātos ieguldījumus, jo īpaši ilgtermiņa ieguldījumus, kas aktīvi varētu sekmēt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu. Šie pasākumi varētu attiekties uz uzņēmumu korporatīvās pārvaldības reformu, tie varētu stimulēt noturīgus ilgtermiņa ētiskus ieguldījumus, kuri nepieciešami pārdomātai, „zaļai” un iekļaujošai ekonomiskajai izaugsmei. Turklāt līdz 2012. gadam Komisija gādās par to, lai visās dalībvalstīs izveidotie riska kapitāla fondi varētu darboties un brīvi veikt ieguldījumus Eiropas Savienībā (vajadzības gadījumā pieņemot jaunu tiesisko regulējumu). Komisija centīsies likvidēt jebkādu nodokļu režīmu, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt pārrobežu darbības.	2012.	Inovācijas Savienība

17. priekšlikums	Pēc tam, kad tiks pabeigta pašlaik notiekošā Eiropas Savienības tiesību aktu izvērtēšana publiskā iepirkuma jomā, kā arī pamatojoties uz plašu apspriešanos, Komisija vēlākais 2012. gadā nāks klajā ar priekšlikumiem tiesību aktiem, kuru mērķis ir vienkāršot un modernizēt Eiropas noteikumus nolūkā padarīt līgumu piešķiršanas procedūras elastīgākas un ļaut sekmīgāk izmantot publiskā iepirkuma līgumus citu politikas jomu atbalstam.	2012.	Inovācijas Savienība Integrēta rūpniecības politika
18. priekšlikums	Komisija 2011. gadā pieņems likumdošanas iniciatīvu par pakalpojumu koncesijām. Ja būs spēkā skaidri un samērīgi noteikumi, tie uzlabos Eiropas uzņēmumu piekļuvi tirgum, vienlaikus nodrošinot pārredzamību, vienlīdzīgu attieksmi un vienādus darbības nosacījumus visiem tirgus dalībniekiem. Šādi spēkā esoši noteikumi sekmēs publiskā un privātā sektora partnerības un sekmīgāk pilnveidos kvalitātes un cenas attiecības potenciālu gan pakalpojumu izmantotāju, gan līgumslēdzēju struktūru labā.	2011.	
1.5. Izveidot uzņēmumiem labvēlīgu juridisko un fiskālo vidi			
19. priekšlikums	Komisija rīkosies, lai uzlabotu valstu fiskālo politiku koordināciju, un konkrēti pieņems priekšlikumu direktīvai, ar ko 2011. gadā paredzēts izveidot kopējo konsolidēto uzņēmuma ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB).	2011.	
20. priekšlikums	Komisija 2011. gadā publicēs jaunu stratēģiju par PNV, pamatojoties uz zaļo grāmatu, ar ko tiek īstenots 2010. gadā paredzētais PVN sistēmas atkārtots padziļināts izvērtējums.	2011.	
21. priekšlikums	Komisija 2011. gadā ierosinās tiesību aktu kopumu par uzņēmējdarbības reģistru savstarpējo savienojamību.	2011.	
22. priekšlikums	Komisija līdz 2012. gadam nāks klajā ar ierosinājumu lēmumam, kas visā ES garantētu elektroniskās identifikācijas un elektroniskās autentifikācijas savstarpēju atzīšanu, pamatojoties uz tiešsaistē sniegtiem autentifikācijas pakalpojumiem, kurus jādara pieejamus lietotājiem visās dalībvalstīs. Komisija 2011. gadā ierosinās pārskatīt direktīvu par e-parakstu nolūkā nodrošināt tiesisku regulējumu e-autentifikācijas sistēmu pārrobežu atzīšanai un sadarbībai.	2012.	Digitālā programma Eiropai

1.6. Konkurētspēja starptautiskajos tirgos			
23. priekšlikums	Komisija turpinās izvērst savu regulatīvo sadarbību ar svarīgākajiem tirdzniecības partneriem (gan divpusējās attiecībās, risinot regulatīvo dialogu, gan daudzpusējās attiecībās, piemēram, G-20 ietvaros), izvirzot divējādu mērķi — sekmēt regulējuma konvergenci (jo īpaši, cik vien iespējams veicinot trešo valstu režīmu ekvivalenci) un iestāties par to, lai pēc iespējas plaši tiktu pieņemti starptautiski standarti. Uz šīs bāzes Komisija apspriedīs starptautiskas tirdzniecības nolīgumus (gan daudzpusējus, gan divpusējus), īpašu uzsvāru liekot uz diviem aspektiem — piekļuvi tirgum un regulatīvo konvergenci —, jo īpaši attiecībā uz tādām jomām kā pakalpojumi, intelektuālā īpašuma tiesības un subsīdijas.	Īstenošanas stadijā	Integrēta rūpniecības politika
24. priekšlikums	Komisija 2011. gadā nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu tāda Kopienas instrumenta izveidei, kura pamatā ir Eiropas Savienības starptautisko saistību īstenošana ar nolūku sekmēt ES spēju nodrošināt pastiprinātu līdzsvaru attiecībā uz piekļuvi publiskajiem iepirkumiem rūpnieciski attīstītajās un lielākajās jaunattīstības valstīs.	2011.	Paziņojums par tirdzniecības politiku
2. Uz iedzīvotāju interesēm orientēts vienotais tirgus, lai atjaunotu iedzīvotāju uzticēšanos			
2.1. Uzlabot sabiedriskos pakalpojumus un vispārējās nozīmes infrastruktūras			
25. priekšlikums	Komisija apņemas līdz 2011. gadam pieņemt paziņojumu un virkni ar to saistītu pasākumu vispārējās nozīmes pakalpojumu jomā.		
26. priekšlikums	Komisija 2011. gadā pārskatīs Kopienas vadlīnijas Eiropas Transporta tīkla attīstībai un nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumu par vispārējo transporta infrastruktūras finansēšanas satvaru.	2011.	Integrēta rūpniecības politika
27. priekšlikums	Komisija pieņems paziņojumu par enerģētikas infrastruktūras prioritātēm 2020.–2030. gadam, lai sekmētu tāda enerģētikas iekšējā tirgus izveidi, kurš pilnībā darbotos, risinot saasinājušos problēmu, t.i., izveidojot infrastruktūras iztrūkstošos posmus, un atvieglinot atjaunojamu energoresursu integrāciju. Rīkus, kas nepieciešami šo prioritāro darbību īstenošanai, ierosinās 2011. gadā ar jaunu instrumentu Eiropas enerģētikas infrastruktūras drošībai.	2011.	Integrēta rūpniecības politika

28. priekšlikums	Eiropas Parlamentam un Padomei vajadzētu pieņemt priekšlikumu lēmumam par rīcības programmas izveidi Eiropas radiofrekvenču spektra jomā efektīvākai Eiropas radiofrekvenču spektra pārvaldībai un izmantošanai.	Termiņa nav	Digitālā programma Eiropai
2.2. Vienotajā tirgū stiprināt solidaritāti			
29. priekšlikums	Pamatojoties uz savu jauno stratēģiju Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā, Eiropas Komisija gādās par to, lai tiktu ņemtas vērā šīs Hartas nodrošinātās tiesības, tostarp tiesības uz kolektīvu rīcību. Komisija iepriekš padziļināti izvērtēs visu tiesību aktu sociālo ietekmi uz vienoto tirgu.	2011.	
30. priekšlikums	Komisija 2011. gadā pieņems tiesību aktu priekšlikumu, lai uzlabotu darba ņēmēju norīkošanas direktīvas īstenošanu, kurā, iespējams, iekļaus vai to papildinās ar skaidrojumiem attiecībā uz sociālo pamattiesību īstenošanu saistībā ar vienotā tirgus ekonomikas brīvībām.	2011.	
31. priekšlikums	Komisija 2011. gadā atkārtoti pārskatīs direktīvu par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju (pensijas fondu) darbību un uzraudzību, pamatojoties uz 2010. gada jūlija zaļo grāmatu par pensijām, izstrādās citus priekšlikumus, tostarp lai novērstu šķēršļus, ar kuriem savas pensijas organizēšanā saskaras darba ņēmēji, kas izmanto tiesību uz mobilitāti sniegtās iespējas.	2011.	
32. priekšlikums	Komisija uzsāks apspriešanos ar sociālajiem partneriem, lai izveidotu Eiropas regulējumu nolūkā spēt laikus plānot rūpniecības pārstrukturēšanu.	2011.	Integrēta rūpniecības politika
2.3. Piekļuve darba iespējām un mūžizglītībai			
33. priekšlikums	Komisija 2012. gadā nāks klajā ar likumdošanas iniciatīvu profesionālās kvalifikācijas atzīšanas reformai, pamatojoties uz 2011. gadā īstenotu tiesību aktu izvērtējumu, lai atvieglinātu darba ņēmēju mobilitāti un pielāgotu apmācību darba tirgus pašreizējām vajadzībām. Saistībā ar šo priekšlikumu izvērtēs arī Eiropas profesionālās kartes iespējamās ieviešanas aspektus.	2012.	Ziņojums par pilsonību
34. priekšlikums	Sadarbojoties ar dalībvalstīm, Komisija izstrādās jaunatnes mobilitātes karti „Jaunatne kustībā”, kas atvieglinās visu jauniešu iespējas studēt citā dalībvalstī. Komisija arī paplašinās „Jaunatnei kustībā” veltīto tīmekļa vietni, sniedzot informāciju par tālmācību un izglītības un profesionālās apmācības iespējām Eiropā.	2012.	Paziņojums „Jaunatne kustībā”

35. priekšlikums	Komisija partnerībā ar dalībvalstīm gādās par Eiropas kvalifikāciju regulējuma īstenošanu. Tā ierosinās Padomes ieteikumu, lai sekmētu un apstiprinātu apmācību, kas iegūta ārpus tradicionālā izglītības satvara („non-formal and informal learning”). Komisija arī ierosinās izveidot „Eiropas kvalifikāciju apliecību”, kas ļaus ikvienam precīzi pierēģistrēt savas prasmes un kvalifikāciju, kas dzīves laikā iegūta. <i>Komisija izveidos savienojumu starp Eiropas kvalifikāciju satvaru un profesiju (amatu) nomenklatūru.</i>	2011.	Paziņojums „Jaunatne kustībā”
2.4. Jauni tirgus sociālās ekonomikas līdzekļi			
36. priekšlikums	Komisija 2011. gadā nāks klajā ar sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvu, lai atbalstītu un pavadītu sociāli inovatīvu korporatīvo projektu izstrādi iekšējā tirgū, izmantojot jo īpaši sociālo reitingu, ētisku vai vides marķējumu, publisko pasūtījumu, ieviešot jaunu ieguldījumu fondu regulējumu un apzinātu neaktivizētos ietaupījumus.	2011.	
37. priekšlikums	Sociālā tirgus ekonomika veidojas, izmantojot dažādus atšķirīgus juridiskā statusa veidus (dibinājumi, kooperatīvi, savstarpējās asociācijas u.c.); iemesli tam ir dažādi, un no tiem lielākā daļa ir saistīta ar finansējuma veidu vai akcionāru vai iesaistīto personu izvēli, kas atbalsta projektus ar nozīmīgu sociālo, ekonomisko un nereti arī tehnoloģisko potenciālu. Eiropas Komisijas ierosinās pasākumus, kas ļaus uzlabot attiecīgo juridisko struktūru kvalitāti, lai optimizētu to darbību un vienkāršotu to attīstīšanos vienotajā tirgū.	2011./2012 .	
38. priekšlikums	Komisija sāks sabiedrisku apspriešanu (zaļo grāmatu) uzņēmumu korporatīvās pārvaldības jomā. Sabiedrisku apspriešanu Komisija sāks arī par to, kā iespējams uzlabot uzņēmumu sniegtās informācijas pārredzamību attiecībā uz sociāliem un vides aspektiem un par cilvēktiesību ievērošanu. Šo konsultāciju rezultātā, iespējams, tiks izstrādātas tiesību aktu iniciatīvas.	2011./2012 .	Integrēta rūpniecības politika
2.5. Vienotais tirgus, kas kalpo patērētājiem			
39. priekšlikums	Komisija 2011. gadā izstrādās daudzgadu rīcības plānu Eiropas tirgus uzraudzības izveidei. Turklāt saistībā ar dalībvalstu muitas dienestiem un tirgus uzraudzības iestādēm Komisija 2011. gada izstrādās vadlīnijas muitas kontrolei produktu nekaitīguma jomā. Komisija arī ierosinās pārskatīt direktīvu par produktu vispārēju drošību, lai nodrošinātu konsekventu un efektīvu regulējumu patēriņa preču drošumam ES.	2011.	Integrēta rūpniecības politika

40. priekšlikums	Komisija 2011. gada sākumā pieņems likumdošanas iniciatīvu par piekļuvi atsevišķiem banku pamatpakalpojumiem. Tā arī aicinās banku nozari līdz 2011. gada beigām nākt klajā ar pašregulācijas iniciatīvu, lai uzlabotu maksājumu par bankas pakalpojumiem pārredzamību un salīdzināmību.	2011.	
41. priekšlikums	Komisija līdz 2011. gada februārim nāks klajā ar priekšlikumu direktīvai, lai izveidotu tādu vienotu integrētu tirgu hipotekārā kredīta jomā, kurā būtu augsts klientu aizsardzības līmenis.	2011.	
42. priekšlikums	Komisija līdz 2010. gada beigām pieņems paziņojumu, lai identificētu un likvidētu nodokļu šķēršļus, ar kuriem joprojām ir spiesti saskarties Eiropas iedzīvotāji.	2010.	Ziņojums par pilsonību
43. priekšlikums	Komisija 2012. gadā pieņems priekšlikumu grozījumiem regulā par aviopasažieru tiesībām, jo īpaši ņemot vērā neseno pieredzētās gaisa transporta krīzes sekas, kuru izraisīja Īslandes vulkāna izvirdums; un, ja tiks pieņemts tiesību akta priekšlikums autotransporta nozarē (attiecībā uz autobusiem), tiks sagatavots paziņojums par pasažieru tiesībām visos transporta veidos.	2012.	Ziņojums par pilsonību
3. Dialogs, partnerība, izvērtējums: vienotā tirgus sekmīgas pārvaldības rīki			
44. priekšlikums	Komisija un dalībvalstis sadarbosies nolūkā turpināt pakalpojumu iekšējā tirgus izveidi, pastiprinot tiesību aktu kopuma izvērtēšanas darbu un jo īpaši pamatojoties uz pakalpojumu direktīvas „savstarpējās izvērtēšanas” procesu, ko pašlaik veic dalībvalstis un Komisija. Pieredzi, kas gūta minētajā procesā, kad savstarpēji tiek izvērtēta pakalpojumu direktīva, izmantos arī attiecībā uz citiem pamata tiesību aktiem vienotā tirgus jomā.		Integrēta rūpniecības politika
45. priekšlikums	Komisija 2011. gada sākumā iesniegs stratēģiju par iekšējā tirgus informācijas sistēmas (IMI) paplašināšanu, tajā 2011. gadā iekļaujot arī citas likumdošanas jomas un izveidojot patiesu elektronisko tīklu tiešai Eiropas administrāciju saskarnei. Šai stratēģijai tiks veltīts tiesību akta priekšlikums.	2011.	
46. priekšlikums	Komisija 2011. iesniegs iniciatīvu par alternatīvu strīdu izšķiršanas veidu izmantošanu ES. Šajā jautājumā Komisija 2011. gadā pieņems ieteikumu par alternatīvo strīdu izšķiršanas sistēmu tīklu finanšu pakalpojumu jomā. Šo divu iniciatīvu nolūks ir nodrošināt, lai ar patērētāju tiesību aizsardzību saistītu pārrobežu strīdu noregulēšanai būtu ieviesti vienkārši, izmaksu ziņā efektīvi	2011.	Digitālā programma Eiropai Ziņojums par

	ārpustiesas līdzekļi. 2012. gadā Komisija ierosinās Eiropas sistēmu strīdu izšķiršanai tiešsaistē digitālo darījumu jomā. Komisija 2010.–2011. gadā īstenos sabiedrisku apspriešanu par Eiropas pieeju kolektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, lai identificētu tos noteikumus un kārtību, kas būtu jāparedz Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā un dalībvalstu tiesību sistēmās.		pilsonību
47. priekšlikums	Komisija partnerībā ar dalībvalstīm izstrādās prasīgāku politiku, lai garantētu iekšējā tirgus noteikumu ievērošanu. Saistībā ar šajā aktā paredzētajiem tiesību aktu priekšlikumiem Komisija apņemas sagatavot plānus to transponēšanai valstu tiesību aktos un korelācijas tabulu, kā arī samazināt pārkāpuma lietu izskatīšanas vidējo ilgumu. Komisija aicina dalībvalstis līdz 0,5 % samazināt to iekšējā tirgus direktīvu proporciju, kas vēl nav transponētas valsts tiesību aktos, un kopā ar transponēšanas pasākumiem darīt zināmas to korelācijas tabulas.	2011.	
48. priekšlikums	Sagatavojot un īstenojot tiesību aktu tekstus, Komisija vairāk apspriedīsies un intensīvāk risinās dialogu ar pilsonisko sabiedrību. Īpaša uzmanība tiks veltīta ekspertu grupu darbam un tam, lai pirms tiesību aktu priekšlikumu pieņemšanas iepriekšējā apspriešanā tiktu ņemts vērā patērētāju, NVO, arodbiedrību, uzņēmumu, noguldītāju, izmantotāju un vietējo iestāžu viedoklis.	2011.	Ziņojums par pilsonību
49. priekšlikums	Komisija 2010. gadā turpinās sekmēt „vienas pieturas” pieeju, lai sniegtu iedzīvotājiem un uzņēmumiem informāciju un lai nodrošinātu piekļuvi palīdzības dienestam (gan internetā, gan pa tālruni vai personiski) saistībā ar tiesībām vienotajā tirgū, izstrādājot interneta portālu „Tava Eiropa” un to sekmīgāk koordinējot ar portālu „Europe Direct”. Komisija arī pastiprinās partnerattiecības ar dalībvalstīm, lai informācija par valstīs spēkā esošajiem noteikumiem un procedūrām būtu pieejama arī „vienas pieturas” punktā.	2010.	Ziņojums par pilsonību
50. priekšlikums	<i>Komisija partnerībā ar dalībvalstīm nostiprinās problēmu risināšanas neformālo mehānismu darbību, jo īpaši konsolidējot un pastiprinot EU-PILOT projektu un SOLVIT tīklu, kā arī Eiropas patērētāju aizsardzības centru tīklus. Pamatojoties uz 2010. gadā veikto izvērtējumu, Komisija 2011. gadā sagatavos konkrētus priekšlikumus attiecībā uz SOLVIT. Ilgākā termiņā Komisija izskatīs nosacījumus, kā būtu potenciāli iespējams vēl vairāk pilnveidot šos rīkus un citus alternatīvus strīdu izšķiršanas mehānismus, tos ciešāk sasaistot, lai ar tiem eventuāli būtu iespējams sekmīgāk risināt ar vienoto tirgu saistītās problēmas.</i>	2011.	